Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2026/261

2.2.2026

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2026/261,

annettu 26 päivänä tammikuuta 2026,

venäläisen maakaasun tuonnin vaiheittaisesta lopettamisesta sekä venäläisen öljyn tuonnin vaiheittaisen lopettamisen valmistelusta, mahdollisten energiariippuvuuksien seurannan parantamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1938 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [1],

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä [2],

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Laiton täysimittainen hyökkäys, jonka Venäjän federaatio aloitti helmikuussa 2022 Ukrainaa kohtaan, paljasti, miten dramaattiset seuraukset nykyisestä riippuvuudesta venäläisestä maakaasusta on markkinoille ja turvallisuudelle. Sen vuoksi valtion- tai hallitusten päämiehet sopivat 11 päivänä maaliskuuta 2022 antamassaan Versailles'n julistuksessa, että riippuvuutta venäläisestä energiasta vähennetään asteittain ja lopulta se poistetaan kokonaan. Maaliskuun 8 päivänä 2022 antamassaan REPowerEU-tiedonannossa "REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet" ja 18 päivänä toukokuuta 2022 antamassaan REPowerEU-suunnitelmaa koskevassa tiedonannossa komissio ehdotti konkreettisia toimenpiteitä energiantuonnin kattavaksi monipuolistamiseksi, jotta venäläisen energian tuonnista voidaan luopua turvallisella, kohtuuhintaisella ja kestävällä tavalla. Kaasutoimitusten monipuolistamisessa Venäjän federaatiosta tuotavasta energiasta luopumiseksi on sen jälkeen edistytty merkittävästi. Koska venäläistä maakaasua tuodaan edelleen unioniin merkittäviä määriä, komissio ilmoitti 6 päivänä toukokuuta 2025 antamassaan tiedonannossa etenemissuunnitelmasta venäläisen energian tuonnista irtautumiseksi (REPowerEU-etenemissuunnitelma) lainsäädäntöehdotuksesta, jonka tarkoituksena on lopettaa vaiheittain venäläisen kaasun tuonti kokonaan ja parantaa nykyistä kehystä energiariippuvuuksiin puuttumiseksi. Unionin energiaturvallisuuden ja energia-alan häiriönsietokyvyn varmistamiseksi kaikkiin REPowerEU-etenemissuunnitelmassa mainittuihin jäljellä oleviin energiariippuvuuksiin on strategisesti tarpeen puuttua kiireellisesti.

(2) Useat esimerkit ennalta ilmoittamattomista ja perusteettomista toimitusten vähennyksistä ja keskeytyksistä jo ennen täysimittaista hyökkäystä Ukrainaan sekä se, että Venäjän federaatio on käyttänyt sittemmin energiaa aseena, osoittavat, että Venäjän federaatio on käyttänyt nykyisiä riippuvuuksia venäläisen kaasun toimituksista järjestelmällisesti hyväkseen poliittisena aseena unionin talouden vahingoittamiseksi. Tällä on ollut vakavia kielteisiä vaikutuksia jäsenvaltioihin ja unionin taloudelliseen turvallisuuteen, sisämarkkinoiden vakauteen, unionin kuluttajiin ja kilpailukykyyn yleensä. Tästä syystä unioni ei voi enää pitää Venäjän federaatiota ja sen energiayhtiöitä luotettavina energia-alan kauppakumppaneina.

[1] Lausunto annettu 18. syyskuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
[2] Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. joulukuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, annettu 26. tammikuuta 2026.

(3) Tammikuussa 2006 Venäjän federaatio lopetti maakaasun toimitukset joihinkin Kaakkois- ja Keski-Euroopan maihin keskellä kylmää jaksoa, mikä nosti hintoja ja aiheutti tai uhkasi aiheuttaa haittaa kansalaisille. Venäjän federaatio katkaisi jälleen Ukrainan kautta kulkevan kaasun kokonaan 6 päivänä tammikuuta 2009, mikä vaikutti 18 jäsenvaltioon, erityisesti Keski- ja Itä-Euroopassa. Tämä toimituskatkos aiheutti vakavia häiriöitä kyseisen alueen ja koko unionin kaasumarkkinoilla. Jotkin jäsenvaltiot eivät saaneet lainkaan maakaasua lähes 14 päivän aikana, mikä pakotti katkaisemaan lämmityksen kokonaan kouluissa ja tehtaissa, minkä vuoksi niiden oli julistettava hätätila. Venäjän federaatio hyökkäsi vuonna 2014 Krimille ja liitti sen laittomasti itseensä, otti haltuunsa Ukrainan kaasuntuotantoresurssit Krimillä ja vähensi kaasutoimituksia useisiin jäsenvaltioihin, jotka olivat ilmoittaneet toimittavansa kaasua Ukrainalle; tämä puolestaan johti markkinahäiriöihin ja hinnankorotuksiin ja vahingoitti taloudellista turvallisuutta. Venäjän federaation valtion määräysvallassa oleva viejämonopoli Gazprom oli useiden komission tutkintojen kohteena unionin kilpailusääntöjen mahdollisen rikkomisen vuoksi, ja se on sittemmin muuttanut markkinakäyttäytymistään poistaakseen komission havaitsemat kilpailuongelmat. Tutkinnan kohteena olleet kilpailuongelmat koskivat useissa tapauksissa Gazpromin kaasuntoimitussopimuksiin sisältyviä niin sanottuja alueellisia rajoituksia, joilla kielletään kaasun jälleenmyynti määrämaan ulkopuolelle , sekä näyttöä siitä, että Gazprom harjoitti epäterveitä hinnoittelukäytäntöjä ja asetti energiatoimitusten ehdoksi poliittisia myönnytyksiä, kuten Venäjän putkihankkeisiin osallistumista tai unionin energiavarojen määräysvallan hankkimista.

(4) Venäjän federaation helmikuusta 2022 lähtien Ukrainaa vastaan käymä provosoimaton ja perusteeton hyökkäyssota sekä sitä seurannut kaasutoimitusten vähennysten käyttö aseena yhdistettynä markkinoiden manipulointiin kaasuvirtojen tahallisilla häiriöillä ovat tuoneet unionissa ja sen jäsenvaltioissa esiin sellaisia haavoittuvuuksia ja riippuvuuksia, joilla voi selvästi olla suora ja vakava vaikutus unionin kaasumarkkinoiden toimintaan, unionin talouteen ja sen keskeisiin turvallisuusetuihin; lisäksi niistä voi olla suoraa haittaa unionin kansalaisille, koska energian toimitushäiriöt voivat haitata kansalaisten terveyttä tai elämää. Näyttö osoittaa, että valtion määräysvallassa oleva yritys Gazprom manipuloi tarkoituksellisesti unionin energiamarkkinoita nostaakseen energian hintoja. Gazpromin määräysvallassa olevat suuret maanalaiset varastot unionissa jätettiin ennennäkemättömän alhaiselle tasolle, ja venäläiset yritykset vähensivät myyntiä unionin kaasukaupan keskuksissa ja lopettivat kokonaan omien myyntialustojensa käytön ennen hyökkäystä; tämä vaikutti lyhyen aikavälin markkinoihin ja pahensi jo ennestään kireää toimitustilannetta Venäjän federaation Ukrainaan kohdistaman laittoman hyökkäyksen jälkeen. Venäjän federaatio on maaliskuusta 2022 alkaen järjestelmällisesti keskeyttänyt maakaasutoimitukset jäsenvaltioihin tai vähentänyt niitä, mikä on aiheuttanut merkittäviä häiriöitä unionin kaasumarkkinoilla. Tämä on vaikuttanut erityisesti Jamal-kaasuputken kautta unioniin suuntautuviin toimituksiin , Suomeen suuntautuviin toimituksiin sekä Nord Stream 1 -kaasuputkeen, jossa Gazprom ensin vähensi kaasuvirtoja ja lopulta sulki kokonaan toimitukset kyseisen putken kautta.

(5) Se, että Venäjän federaatio käytti kaasutoimituksia aseena ja manipuloi markkinoita kaasuvirtojen tahallisilla häiriöillä, johti energian hintojen äkilliseen ja jyrkkään nousuun unionissa siten, että vuonna 2022 hinnat olivat ennennäkemättömillä tasoilla, jopa kahdeksan kertaa korkeammat kuin aiempina vuosina keskimäärin. Tämän seurauksena oli löydettävä vaihtoehtoisia kaasuntoimituslähteitä, vaihdettava toimitusreittejä, täytettävä talvivarastoja ja löydettävä ratkaisuja unionin kaasuinfrastruktuurin pullonkauloihin, mikä osaltaan lisäsi hintojen epävakautta ja johti ennennäkemättömiin hinnankorotuksiin vuonna 2022.

(6) Poikkeuksellisen korkeat kaasun hinnat johtivat korkeisiin sähkön hintoihin ja muiden energiatuotteiden hintojen nousuihin, mikä aiheutti jatkuvan korkean inflaation. Korkeiden energian hintojen ja epävakauden aiheuttama syvä talouskriisi, joka johti negatiivisiin kasvulukuihin monissa jäsenvaltioissa, vaaransi unionin talouden, heikensi kuluttajien ostovoimaa ja nosti tuotantokustannuksia , mikä johti riskeihin sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja vakaudelle ja jopa ihmisten hengelle tai terveydelle. Toimituskatkokset aiheuttivat myös erittäin vakavia ongelmia energian toimitusvarmuudelle unionissa ja pakottivat 11 jäsenvaltiota julistamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938 ([3]) mukaisen energiakriisin. Venäjän federaatio käytti vallinneen kriisin aikana hyväkseen unionin riippuvuutta ja pystyi markkinoita manipuloimalla saamaan ennätyksellisen suuria voittoja Euroopan kanssa vielä käymästään energiakaupasta siten, että sen kaasuntuonnista saamat tulot olivat vuonna 2024 edelleen suuruudeltaan 15 miljardia euroa. On mahdollista, että näillä tuloilla rahoitetaan unioniin kohdistuvia uusia taloudellisia hyökkäyksiä, jotka heikentävät taloudellista turvallisuutta. On myös mahdollista, että niillä rahoitetaan Ukrainaa vastaan käytävää hyökkäyssotaa, joka on merkittävä uhka Euroopan poliittiselle ja taloudelliselle vakaudelle.

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(7) Viimeaikainen kriisi on osoittanut, että luotettavat kauppasuhteet energiatuotteita toimittavien kumppaneiden kanssa ovat ratkaisevan tärkeitä markkinoiden vakauden säilyttämiseksi, ihmisten hengen ja terveyden suojelemiseksi sekä unionin keskeisten turvallisuusetujen suojaamiseksi, erityisesti siksi, että unioni on suuressa määrin riippuvainen kolmansista maista tulevasta energiantuonnista. Energiatoimitusten jatkaminen Venäjän federaatiosta altistaisi unionin jatkuville taloudellisille ja turvallisuusriskeille, ja näin ollen se pikemminkin heikentäisi kuin lisäisi sen energian toimitusvarmuutta. Riippuvuus venäläisen kaasun pienistäkin tuontimääristä voi, jos Venäjän federaatio väärinkäyttää sitä, vääristää merkittävästi hintadynamiikkaa, vaikka vain tilapäisesti, ja häiritä energiamarkkinoita erityisesti niillä alueilla, jotka ovat edelleen erittäin riippuvaisia Venäjän federaatiosta tulevasta tuonnista. Kun otetaan huomioon, että markkinoiden manipulointi ja toimitushäiriöiden aiheuttaminen on ollut pitkäaikaista ja johdonmukaista sekä se, että Venäjän federaation hallitus on johdonmukaisesti käyttänyt kaasukauppaa aseena poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi kauppatavoitteiden sijaan, on aiheellista toteuttaa oikeudellisesti sitovia toimenpiteitä, joilla poistetaan kaikki jäljellä olevat unionin haavoittuvuudet, jotka johtuvat riippuvuudesta maakaasun tuontiin Venäjän federaatiosta niin putkissa, jäljempänä 'putkikaasu', kuin nesteytettynä maakaasuna, jäljempänä 'LNG'.

(8) Tässä asetuksessa säädettävät kansainvälisiä liiketoimia koskevat rajoitukset ovat johdonmukaisia unionin muilla aloilla harjoittaman ulkoisen toiminnan kanssa, kuten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan 3 kohdassa edellytetään. Unionin ja Venäjän federaation väliset suhteet ovat huonontuneet huomattavasti viime vuosina ja erityisesti vuodesta 2022 lähtien. Kyseinen suhteiden heikkeneminen johtuu Venäjän federaation räikeästä piittaamattomuudesta kansainvälistä oikeutta kohtaan ja erityisesti sen Ukrainaa vastaan käymästä provosoimattomasta ja perusteettomasta hyökkäyssodasta. Unioni on heinäkuusta 2014 lähtien ottanut asteittain käyttöön Venäjän federaation kanssa käytävää kauppaa rajoittavia toimenpiteitä vastauksena Venäjän federaation Ukrainaa vastaan kohdistamiin toimiin. Unioni saa Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen ja erityisesti tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen XXI artiklan (turvallisuutta koskevat poikkeustapaukset) sekä Venäjän federaation kanssa tehdyn kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen vastaavien poikkeusten nojalla olla myöntämättä Venäjän federaatiosta tuotaville tavaroille etuja, joita myönnetään muista maista tuoduille vastaaville tuotteille (suosituimmuuskohtelu). Unioni voi siis esteettä asettaa kieltoja tai rajoituksia tavaroiden tuonnille Venäjän federaatiosta, jos unioni katsoo, että tällaiset toimenpiteet, jotka on toteutettu unionin ja Venäjän federaation välisissä kansainvälisissä suhteissa vallitsevan hätätilanteen aikana, ovat tarpeen unionin keskeisten turvallisuusetujen suojaamiseksi.

(9) LNG:n tuonnin monipuolistaminen on olennaisen tärkeää unionin energiaturvallisuuden vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi. Jotta vältetään riski siitä, että venäläisten yritysten hallussa olevia pitkäkestoisia LNG-terminaalikapasiteetin varauksia käytetään estämään tuontia vaihtoehtoisista lähteistä kapasiteetin hamstrauskäytännöillä, kuten käytännöillä, joissa nesteytys- tai varastointikapasiteettia varataan ilman tosiasiallista käyttöä tai pyritään estämään kilpailijoita käyttämästä infrastruktuuria, sääntelyviranomaisten ja kilpailuviranomaisten on tarvittaessa hyödynnettävä kaikilta osin unionin ja kansallisen energia- ja kilpailulainsäädännön mukaisesti käytettävissä olevia vankkoja oikeudellisia välineitä. Jos tulliviranomaiset havaitsevat venäläisestä kaasusta aiheutuvia turvallisuusriskejä ennen sen saapumista unionin tullialueelle, niiden olisi tällaisten riskien välttämiseksi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ([4]) (unionin tullikoodeksi) riskinhallintaa koskevia säännöksiä.

(10) Komissio on arvioinut huolellisesti Venäjän federaatiosta peräisin olevan maakaasun mahdollisen tuontikiellon vaikutuksia unioniin ja sen jäsenvaltioihin . Vuodesta 2022 lähtien on tehty valmistelutyötä ja laadittu useita yksityiskohtaisia analyyseja seurauksista, joita aiheutuisi, jos venäläisestä kaasusta luovutaan vaiheittain kokonaan , ja komissiolla oli myös mahdollisuus hyödyntää lukuisia sidosryhmien, ulkopuolisten asiantuntijoiden ja virastojen kuulemisia sekä selvityksiä siitä, mitä vaikutuksia vaiheittaisella luopumisella venäläisestä kaasusta olisi. Komission analyysi osoitti, että portaittain, koordinoidusti ja hyvin valmistellusti sekä yhteisvastuun hengessä toteutettuna venäläisen maakaasun tuonnin vaiheittaisella lopettamisella on todennäköisesti vähäinen vaikutus energian hintoihin unionissa ja että se parantaa unionin energian toimitusvarmuutta eikä vaaranna sitä, koska unionin markkinoilta poistuu epäluotettava kauppakumppani. REPowerEU-suunnitelman täytäntöönpano on REPowerEU-etenemissuunnitelman mukaisesti jo vähentänyt unionin riippuvuutta Venäjän federaatiosta tulevista toimituksista, kun on esimerkiksi otettu käyttöön toimenpiteitä kaasun kysynnän vähentämiseksi tai uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseksi sekä tuettu aktiivisesti energiatoimitusten monipuolistamista ja unionin neuvotteluvoiman lisäämistä kaasun yhteishankintojen avulla. Vaikutustenarviointi osoitti myös, että monipuolistamispolitiikkojen etukäteiskoordinoinnilla voidaan välttää haitalliset vaikutukset hintoihin tai toimituksiin.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013 , unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

(11) Tämä asetus on täysin yhteensopiva sen unionin strategian kanssa, jolla vähennetään unionin riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden tuonnista edistämällä hiilestä irtautumista ja lisäämällä unionissa tuotettua puhdasta energiaa nopeaan tahtiin. REPowerEU-suunnitelman täytäntöönpano on REPowerEU-etenemissuunnitelman mukaisesti jo johtanut kaasun tuonnin merkittävään vähenemiseen yli 60 miljardilla kuutiometrillä vuodessa vuosina 2022–2024, minkä ansiosta unioni on voinut vähentää riippuvuuttaan Venäjän federaatiosta tulevista toimituksista. Riippuvuutta voitaisiin lisäksi vähentää toimenpiteillä, joilla vähennetään kaasun kysyntää, parannetaan energiatehokkuutta tai nopeutetaan vihreää siirtymää vauhdittamalla tuuli- ja aurinkoenergian tuotantokapasiteetin käyttöönottoa, mikä lisäisi merkittävästi uusiutuvien energialähteiden osuutta energiapaletissa, sekä tukemalla aktiivisesti energiatoimitusten monipuolistamista ja unionin neuvotteluvoiman lisäämistä kaasun yhteishankintojen avulla. Lisäksi energiasiirtymän, hiljattain hyväksytyn kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman ja muiden toimenpiteiden täysimittaisen täytäntöönpanon, erityisesti investointien lannoitteiden kaltaisten energiaintensiivisten tuotteiden vähähiilisten vaihtoehtojen tuotantoon, odotetaan korvaavan jopa 100 miljardia kuutiometriä maakaasua vuoteen 2030 mennessä. Näillä yhteisillä toimilla vahvistetaan unionin häiriönsietokykyä, kilpailukykyä ja avointa strategista riippumattomuutta, tuetaan Euroopan teollisuutta, pk-yrityksiä ja kansalaisia sekä helpotetaan kaasun tuonnin vaiheittaista lopettamista Venäjän federaatiosta.

(12) Monet kaasuntuojat ovat Versailles'n julistuksen ja REPowerEU-tiedonannon mukaisesti jo lopettaneet kaasutoimituksensa Venäjän federaatiosta tai vähentäneet niitä merkittävästi. Kuten vaikutustenarvioinnissa todetaan, jäljellä olevista voimassa olevien toimitussopimusten mukaisista kaasumääristä voidaan vaiheittain luopua ilman merkittäviä taloudellisia vaikutuksia tai toimitusvarmuuteen kohdistuvia riskejä, koska maailmanmarkkinoilla on riittävästi vaihtoehtoisia kaasuntoimittajia, unionin kaasumarkkinat ovat hyvin yhteenliitetyt ja tuonti-infrastruktuuri on riittävä . Asiaan liittyvien toimenpiteiden olisi oltava unionin nykyisen energiakehyksen mukaisia.

(13) Joissakin tapauksissa LNG-rahdissa on eri maissa tuotettua ja yhteen sekoitettua kaasua. Maakaasun tuontikieltoa Venäjän federaatiosta olisi sen vuoksi sovellettava myös tällaiseen rahtiin sisältyviin Venäjän federaatiossa tuotettuihin kaasumääriin. Jos maahantuojat voivat yksiselitteisesti dokumentoida Venäjän federaation ulkopuolella tuotetun LNG:n merkitykselliset osuudet, LNG-rahtiin sisältyvien muiden kuin venäläisen LNG:n määrien tuonnin olisi oltava mahdollista.

(14) Lyhytaikaiset toimitussopimukset koskevat pienempiä määriä kuin suuret pitkäaikaiset toimitussopimukset, joita maahantuojilla on venäläisten yritysten kanssa, ja nykyisten lyhytaikaisten toimitussopimusten voimassaolo on joka tapauksessa päättymässä tämän asetuksen voimaantuloon mennessä. Voimassa olevista lyhytaikaisista toimitussopimuksista taloudelliselle turvallisuudelle aiheutuva riski vaikuttaa siten vähäiseltä. Sen vuoksi on aiheellista vapauttaa voimassa olevat lyhytaikaiset toimitussopimukset tuontikiellon välittömästä soveltamisesta, mikä mahdollistaa 25 päivään huhtikuuta 2026 kestävän siirtymäkauden LNG:n tuonnin osalta, ottaen huomioon neuvoston asetuksen (EU) N:o 833/2014 ([5]) 3 r a artiklan, ja 17 päivään kesäkuuta 2026 kestävän siirtymäkauden putkikaasun tuonnin osalta.

(15) Maahantuojat, joilla on pitkäaikaisia toimitussopimuksia, tarvitsevat todennäköisesti lyhytaikaisten sopimusten haltijoita enemmän aikaa löytääkseen vaihtoehtoisia toimitusreittejä ja -lähteitä, koska pitkäaikaiset toimitussopimukset koskevat ajan mittaan yleensä huomattavasti suurempia määriä kuin lyhytaikaiset toimitussopimukset. Sen vuoksi olisi otettava käyttöön kaasun tuontikieltoa koskeva siirtymäkausi voimassa olevien pitkäaikaisten toimitussopimusten osalta , jotta pitkäaikaisten toimitussopimusten haltijoille annetaan riittävästi aikaa monipuolistaa toimituksiaan hallitusti. Vaikka LNG:tä voidaan hankkia maailmanlaajuisesti eikä LNG:n asiakkailla yleensä ole fyysisiä esteitä siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia toimittajia LNG:n maailmanmarkkinoilla, putkikaasun asiakkaiden monipuolistaminen voi olla monimutkaisempaa erityisesti maissa, joissa ei ole LNG:n infrastruktuuria. Sen vuoksi olisi myönnettävä pidempi siirtymäkausi voimassa olevien putkikaasua koskevien pitkäaikaisten sopimusten mukaisille kaasutoimituksille.

(16) On esiintynyt erityistilanteita, joissa Venäjän federaatiosta tulevien toimitusreittien viimeaikaiset muutokset ovat vaikuttaneet etenkin maahan, jolle toimitetaan edelleen venäläistä putkikaasua voimassa olevien pitkäaikaisten toimitussopimusten perusteella, kun mahdollisuus tuoda kaasua näiden toimitusreittien kautta on poistunut, koska vaihtoehtoisia reittejä sopimuskaasun kuljettamiseksi on vain vähän tai ei lainkaan. Tämän tilanteen korjaamiseksi muiden jäsenvaltioiden toimittajat varmistavat tällä hetkellä putkikaasun toimitukset Venäjän federaation toimittajien kanssa tehtyjen lyhytaikaisten toimitussopimusten perusteella siirtorajoituksettomien yhteenliitäntäpisteiden kautta. Tämän hyvin erityisen tilanteen vuoksi ja jotta niillä olisi riittävästi aikaa uusien toimittajien löytämiseksi pidempää siirtymäaikaa olisi sovellettava myös niihin Venäjän federaation toimittajien kanssa tehtyihin lyhytaikaisiin toimitussopimuksiin, joiden perusteella kaasua toimitetaan niille sisämaavaltioille, joihin venäläisen kaasun toimitusreittien muutokset vaikuttavat.

([5]) Neuvoston asetus (EU) N:o 833/2014, annettu 31 päivänä heinäkuuta 2014, rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta (EUVL L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.

(17) Vaikka voimassa olevien ”vanhojen” toimitussopimusten vapauttaminen venäläisen kaasun tuontikiellon välittömästä soveltamisesta vaikuttaa perustellulta, tilapäistä vapautusta ei olisi sovellettava kaikkiin ennen tämän asetuksen voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin. Kaikkien voimassa olevien toimitussopimusten tilapäinen vapauttaminen kiellosta olisi itse asiassa voinut luoda venäläisille toimittajille kannustimen käyttää tätä asetusta koskevan komission ehdotuksen julkaisemisen ja kiellon voimaantulon välistä aikaa kasvattamalla nykyisiä toimituksia joko tekemällä uusia sopimuksia tai lisäämällä määriä voimassa olevia toimitussopimuksia muuttamalla tai käyttämällä tällaisten sopimusten joustomahdollisuuksia. Sen varmistamiseksi, että tuonti Venäjän federaatiosta vähenee eikä pikemminkin kasva kiellon seurauksena, tässä asetuksessa ei saisi palkita yrityksiä siitä, että ne ovat tehneet uusia venäläisen kaasun tuontia koskevia sopimuksia tätä asetusta koskevan komission ehdotuksen julkaisemisen ja kiellon voimaantulon välisenä aikana, myöntämällä niille myös siirtymäkausi. Valtion- tai hallitusten päämiehet sitoutuivatkin jo maaliskuussa 2022 venäläisen kaasun toimitusten vaiheittaiseen lopettamiseen, ja komissio esitti tämän sitoumuksen pohjalta REPowerEU-strategian, REPowerEU-suunnitelman ja REPowerEU-etenemissuunnitelman. Viimeistään tätä asetusta koskevan ehdotuksen julkaisemisen jälkeen ei ollut enää tarkoituksenmukaista pitää kyseisen päivän jälkeen tehtyjä sopimuksia ”vanhoina” sopimuksina. Sen vuoksi 17 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen tehtyihin sopimuksiin ei olisi sovellettava voimassa olevia lyhyt- ja pitkäaikaisia toimitussopimuksia koskevia poikkeuksellisia siirtymäsäännöksiä.

(18) Jotta vältetään se, että voimassa olevien toimitussopimusten mukaiset tuontimäärät kasvavat , voimassa oleviin toimitussopimuksiin tehtäviä muutoksia olisi pidettävä tässä asetuksessa tarkoitettuina uusina sopimuksina, eikä siirtymäkautta olisi sovellettava sellaiseen tuontimäärien kasvuun, joka perustuu sopimusperusteisiin joustomahdollisuuksiin. Tietyissä tapauksissa, joissa voimassa oleviin toimitussopimuksiin tehdään tarvittavia muutoksia, olisi säädettävä poikkeuksista edellyttäen, että ne eivät kasvata sopimusmääriä tai toimitusajankohtaa. Hintojen indeksoinnista johtuvat hintojen vaihtelut, joista on jo määrätty voimassa olevissa toimitussopimuksissa, eivät muuta voimassa olevia toimitussopimuksia.

(19) Tällä asetuksella asetetaan venäläiselle maakaasulle selkeä oikeudellinen tuontikielto. Kielto on unionin suvereeni toimi, johon kaasun maahantuojat eivät voi vaikuttaa, joka tekee maakaasun tuonnista Venäjän federaatiosta laitonta, jolla on välitön oikeusvaikutus ja jolla ei anneta jäsenvaltioille minkäänlaista harkintavaltaa kiellon soveltamisessa.

(20) Toisin kuin muut tavarat, maakaasu on homogeeninen hyödyke, jolla käydään kauppaa suurina määrinä ja jota jälleenmyydään usein useita kertoja kauppiaiden kesken tukkukauppatasolla. Kun otetaan huomioon maakaasun alkuperän jäljittämisen erityinen monimutkaisuus ja se, että venäläiset toimittajat saattavat pyrkiä kiertämään tätä asetusta esimerkiksi käyttämällä myyntivälittäjiä, jälleenlaivaamalla tai kuljetuksilla muiden maiden kautta, tässä asetuksessa olisi säädettävä toimivasta kehyksestä kiellon kiertämisen välttämiseksi. Asianomaisten viranomaisten olisi sen vuoksi voitava toteuttaa tarvittavat toimet sen määrittämiseksi, tuodaanko maakaasutoimituksia Venäjän federaatiosta unionin tullialueelle järjestelmillä, joiden tarkoituksena on kiertää tätä asetusta. Kun tulliviranomaiset määrittävät, luovutetaanko maakaasu vapaaseen liikkeeseen unionissa, niiden ei olisi tehtävä päätöstään pelkästään tulli-ilmoituksessa annettujen tietojen perusteella, vaan niiden olisi myös voitava muiden saatavilla olevien tietojen perusteella arvioida tarvittaessa, onko unioniin tuotu tavara tosiasiallisesti tarkoitus luovuttaa vapaaseen liikkeeseen. Tässä asetuksessa olisi myös edellytettävä unioniin tuotavan maakaasun tuotantomaan ja toimitusketjun vahvistamista.

(21) Maakaasun tuojat olisi velvoitettava toimittamaan viranomaisille kaikki tarvittavat tiedot unioniin tuotavan maakaasun tuotantomaan tunnistamiseksi sekä sen määrittämiseksi, kuuluuko tuotu kaasu yleisen kiellon vai jonkin sen poikkeuksen soveltamisalaan. Unionin tullilainsäädännön mukaisen ’alkuperän’ käsitteen perusteella ei välttämättä aina ole mahdollista tunnistaa tuontikaasun tuotantomaata esimerkiksi silloin, kun kaasu on jalostettu (esim. nesteytetty tai uudelleenkaasutettu) Venäjän federaatiosta siirron jälkeen. Sen vuoksi tämän asetuksen olisi katettava myös tapaukset, joissa unionin tullilainsäädännön mukainen ’alkuperämaa’ eroaa kaasun tuotantomaasta, ja siinä olisi säädettävä mekanismista, jolla tarkistetaan, onko maakaasu tuotettu tai nesteytetty Venäjän federaatiossa. Kieltoa olisi sovellettava kauttakulkua lukuun ottamatta kaikkeen kaasuun, joka ennen sen tuontia unioniin on viety Venäjän federaatiosta joko suorana vientinä Venäjältä unioniin tai välillisesti kolmannen maan kautta.

(22) Putkikaasun ja LNG:n erityispiirteiden vuoksi ja tuotantomaan ja mahdollisten tilapäisten vapautusten edellytysten sujuvan todentamisprosessin mahdollistamiseksi ennen kaasun saapumista unionin tullialueelle olisi otettava käyttöön ennakkolupamenettely. Ilman lupaa tapahtuva tuonti olisi kiellettävä. Luvan myöntäville viranomaisille tai tapauksen mukaan tulliviranomaisille olisi ilmoitettava etukäteen suunnitellusta tuonnista unioniin, ja niille olisi toimitettava tiedot, jotka ovat tarpeen tuotantomaan todentamiseksi ja sen määrittämiseksi, täyttyvätkö tämän asetuksen mukaisen tilapäisen vapautuksen edellytykset. Luvan myöntävien viranomaisten olisi kaasun unioniin tuonnin helpottamiseksi pyrittävä antamaan lupa tuojan toimittamien tietojen ja suunnitellun unionin tullialueelle saapumisen välisenä aikana, mutta niiden olisi voitava tehdä päätös myös myöhemmässä vaiheessa, erityisesti jos toimitetuista tiedoista on epäilyksiä. Ennakkolupa ei saisi rajoittaa tulliviranomaisten nykyisiä täytäntöönpanovaltuuksia. Maakaasun tuonti kaasuntuottajamaista olisi vapautettava kyseisestä velvoitteesta, jos unioni on aiemmin tuonut merkittäviä määriä näistä maista ja jos kyseiset maat ovat joko osoittaneet haluttomuutensa tukea Venäjän kaasualaa kieltämällä venäläisen kaasun tuonnin tai määräämällä Venäjän kaasuinfrastruktuuriin, venäläisiin kaasuyhtiöihin tai tällaisia yrityksiä hallinnoiviin henkilöihin kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä tai jos kyseisillä mailla ei ole tarvittavaa infrastruktuuria maakaasun tuomiseksi putkistojen kautta tai LNG:nä. Komission olisi laadittava luettelo tällaisista maista ja pidettävä se ajan tasalla.

(23) Luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten olisi voitava pyytää kaikki tuonnin laillisuuden arviointiin tarvittavat tiedot. Niiden olisi voitava hyödyntää myös muista lähteistä saatuja tietoja. Koska sopimusehdot, jotka määrittävät arvioinnin kannalta merkitykselliset seikat, ovat usein monimutkaisia, viranomaisille olisi annettava valtuudet pyytää maahantuojilta yksityiskohtaiset tiedot sopimuksesta, mukaan lukien kokonaiset toimitussopimukset, jos tämä on tarpeen tiettyjen lausekkeiden tai muihin sopimusmääräyksiin tehtyjen viittausten asiayhteyden ymmärtämiseksi. Tähän asetukseen olisi sisällytettävä sääntöjä, joilla varmistetaan asianomaisten yritysten liikesalaisuuksien tehokas suoja.

(24) Luvan myöntävien viranomaisten ja tulliviranomaisten olisi valtuuksiaan käyttäessään kiinnitettävä huomiota täytäntöönpanoon yhteenliitäntäpisteissä, LNG:n käsittelylaitoksissa tai kauttakulkuputkistoissa, joissa toimien kiertämisen riski on suuri. Öljyn kuljetuksessa on havaittu käytäntöjä, joissa niin kutsuttuja varjolaivastoja käytetään rajoittavien toimenpiteiden kiertämiseen, ja ne voisivat myös aiheuttaa riskejä LNG:n tuonnille heikentäen siten tämän asetuksen tavoitteita. Viranomaisten olisi tiiviissä yhteistyössä keskenään tarvittaessa mukautettava täytäntöönpanon valvonnan painopisteitään, jotta voidaan puuttua tämän asetuksen täytäntöönpanon aikana havaittuihin mahdollisiin kiertämiskäytäntöihin. Komission olisi myös jatkuvasti seurattava kolmansien maiden kautta kulkevia venäläisen maakaasun virtoja.

(25) Osa Venäjän kaasunsiirtoinfrastruktuurista on liitetty suoraan unioniin, ja jotkut Venäjän federaation ja unionin välisistä kauttakulkuputkista kulkevat kolmansien maiden kautta ilman, että niillä tällä hetkellä olisi syöttökohtia Venäjän federaation ja unionin välillä. Sen vuoksi olisi oletettava, että maakaasu, joka tuodaan unioniin Venäjän federaation ja unionin tai Valko-Venäjän ja unionin välisten rajojen, yhdysputkien tai yhteenliitäntäpisteiden kautta, sekä maakaasu, joka saapuu esimerkiksi TurkStream-putkien kautta Strandzha 2 / Malkoclar -yhteenliitäntäpisteeseen, on peräisin tai viedään suoraan tai välillisesti Venäjän federaatiosta. Jos väitetään, että näille rajoille, näihin yhdysputkiin tai näihin yhteenliitäntäpisteisiin saapuvaan maakaasuun sovelletaan Venäjän federaation kautta tapahtuvaa niin sanottua passitusmenettelyä, olisi sovellettava tiukkaa valvontaa. Venäjän federaatio on merkittävä kaasun viejä, eikä sillä ole aiemmin ollut merkittävää roolia kaasun kauttakulkumaana, mikä johtuu useista tekijöistä, kuten uudelleenkaasutusinfrastruktuurin puutteesta, siitä, että kaasukauppa toimii Venäjän federaatiossa putkivientimonopolin kautta, venäläisten kaasuyhtiöiden liiketoimintamalleista, jotka eivät perustu kauttakulkujen järjestämiseen, sekä Venäjän federaation maantieteellisestä sijainnista . Tästä syystä ja kun otetaan huomioon, että venäläisillä toimittajilla on kannustimia kiertää tuontikieltoa, tulliviranomaisten olisi evättävä sellaisten maakaasumäärien tuonti, joiden väitetään olevan kauttakuljetettavina, ellei voida esittää yksiselitteistä näyttöä siitä, että kyseinen kaasu on kulkenut Venäjän federaation kautta ja että sen tuotantomaa ei ole Venäjän federaatio. Kyseiset todisteet olisi toimitettava luvan myöntäville viranomaisille riittävän ajoissa jotta maahantuotava kaasu voidaan jäljittää tuotantopaikkaan saakka, ja viimeistään kuukautta ennen unionin tullialueelle saapumista.

(26) Strandzha 1 -yhteenliitäntäpiste yhdistää unionin putkijärjestelmään, jossa kuljetetaan Azerbaidžanin tasavallasta tai Turkin tasavallasta peräisin olevan kaasun lisäksi myös merkittäviä määriä Venäjän federaatiosta peräisin olevaa kaasua. Sen vuoksi olisi vaadittava yksiselitteistä näyttöä siitä, että tuotantomaa ei ole Venäjän federaatio, ja viranomaisille olisi annettava riittävästi aikaa todentaa, että Strandzha 1 -yhteenliitäntäpisteen kautta tuotu kaasu ei ole peräisin Venäjän federaatiosta tai että sitä ei ole viety sieltä suoraan tai välillisesti. Jos tulevaisuudessa muita yhteenliitäntäpisteitä liitetään putkijärjestelmiin, joissa kuljetetaan merkittäviä määriä venäläistä kaasua, olisi sovellettava samaa valvonnan vaatimustasoa.

(27) Lisäksi unioniin saattaa tulla merkittäviä määriä maakaasua passitusmenettelyssä. Koska kaasun tuontia koskevia tiukkoja seurantasääntöjä, kuten ennakkolupaa, ei sovelleta kaasuun, joka kulkee unionin kautta passitusmenettelyssä tai joka varastoidaan tullivarastointisääntöjen mukaisesti, on aiheellista säätää erityisistä suojatoimista passituksen valvontajärjestelmän muodossa; sen avulla tulliviranomaiset voivat seurata kaasuvirtoja passitusmenettelyssä sen varmistamiseksi, että passitusmenettelyssä unionin kautta kulkevaa maakaasua ei lopulta luovuteta vapaaseen liikkeeseen unionissa. Jos toimijat varastoivat kaasua väliaikaisesti varastoituna tai unionin tullikoodeksin mukaisen passitusmenettelyn tai tullivarastointimenettelyn perusteella, jäsenvaltioilla olisi oltava käytössä asianmukaiset seuranta- ja täytäntöönpanomekanismit sen varmistamiseksi, että kolmansien maiden unionin varastoinnin käyttö ei aiheuta riskiä kansalliselle tai alueelliselle toimitusvarmuudelle ja varastointivelvoitteiden täyttämiselle, ja niiden on toimitettava asiaankuuluvat tiedot komissiolle.

(28) Luvan myöntävien viranomaisten, tulliviranomaisten, sääntelyviranomaisten, toimivaltaisten viranomaisten, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) ja komission olisi tehtävä vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti yhteistyötä tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanemiseksi ja vaihdettava asiaankuuluvia tietoja erityisesti arvioitaessa tilapäisiä vapautuksia, joilla sallitaan venäläisen maakaasun tuonti tämän asetuksen voimaantulon jälkeen. Tulliviranomaisilla, sääntelyviranomaisilla, toimivaltaisilla viranomaisilla ja ACERilla olisi oltava käytössään tarvittavat välineet ja tietokannat sen varmistamiseksi, että asiaankuuluvia tietoja voidaan tarvittaessa vaihtaa kansallisten viranomaisten ja eri jäsenvaltioiden viranomaisten kesken. ACERin olisi osallistuttava asiantuntemuksellaan tämän asetuksen täytäntöönpanon seurantaprosessiin. Tarvittavien yhteentoimivien yhteisten tietojärjestelmien luomisen helpottamiseksi komission ja jäsenvaltioiden olisi voitava tarkastella mahdollisuuksia hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1149 ([6]) perustetun sisäisen turvallisuuden rahaston käytettävissä olevia määrärahoja. Tulliviranomaisten olisi toimitettava sääntelyviranomaisille, toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle kuukausittain ajantasaiset tiedot venäläisen kaasun tuontia koskevista keskeisistä seikoista, kuten pitkä- tai lyhytaikaisten toimitussopimusten perusteella tuoduista määristä, syöttökohdista tai sopimuskumppaneista. Komission olisi tarvittaessa sisällytettävä kyseiset tiedot tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskevaan kertomukseen. Komission olisi myös arvioitava asiaankuuluvien viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja yhteistyön tehokkuutta ja tarvittaessa esitettävä kyseisessä kertomuksessa suosituksia tällaisen tietojenvaihdon ja yhteistyön parantamiseksi.

(29) Ukrainan kautta tapahtuvien venäläisen kaasun toimitusten vaiheittaisesta lopettamisesta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että yhteisvastuun hengessä toteutetulla hyvällä valmistautumisella ja koordinoinnilla voidaan välttää markkinahäiriöt tai toimitusvarmuuteen liittyvät ongelmat, joita kaasuntoimittajien vaihtaminen saattaa aiheuttaa. Jäsenvaltioiden olisi laadittava kansalliset maakaasua koskevat monipuolistamissuunnitelmat ja toimitettava ne komissiolle 1 päivään maaliskuuta 2026 mennessä, jotta voidaan valmistautua siihen, että venäläisestä kaasusta luovutaan vaiheittain täysin ja koordinoidusti, ja jotta voidaan antaa markkinoille riittävästi aikaa ennakoida tähän liittyviä muutoksia ilman kaasun toimitusvarmuuteen kohdistuvaa riskiä tai merkittävää vaikutusta energian hintoihin. Kyseisiin suunnitelmiin olisi sovellettava salassapitovelvollisuutta koskevia sääntöjä, eikä niitä saisi julkistaa ilman asianomaisen jäsenvaltion suostumusta. Niissä olisi kuvattava kansallisella tai alueellisella tasolla suunnitellut toimenpiteet, joilla vähennetään kysyntää, edistetään uusiutuvan energian tuotantoa ja varmistetaan vaihtoehtoiset toimitukset, sekä yksilöitävä mahdolliset tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet, jotka voivat vaikeuttaa monipuolistamisprosessia. Koska maakaasun monipuolistamisprosessi voi edellyttää toimenpiteiden koordinointia kansallisella, alueellisella tai unionin tasolla, komission olisi arvioitava kansalliset monipuolistamissuunnitelmat ja annettava tarvittaessa suosituksia, joissa ehdotetaan mukautuksia.

(30) Kansallisten monipuolistamissuunnitelmien valmistelun aikana komission olisi koordinoidusti ja yhteisvastuun hengessä tehtävä vaihtoehtoisten maakaasutoimitusten löytämiseksi yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, erityisesti Keski- ja Kaakkois-Euroopassa. Toimitusvarmuuden parantamisen lisäksi uusilla toimituksilla voitaisiin myös kompensoida menetettyjä tuloja hyödyntämällä aiemmin venäläisen kaasun kuljettamiseen käytettyä jo olemassa olevaa infrastruktuuria.

(31) Valtion- tai hallitusten päämiehet sitoutuivat Versailles'n julistuksessa lopettamaan vaiheittain paitsi maakaasutoimitukset Venäjän federaatiosta myös muut energiatoimitukset, erityisesti öljytoimitukset. Venäjän federaatio on soveltanut käydessään öljykauppaa unionin kanssa samanlaisia käytäntöjä kuin kaasualalla, jolla se on aiemmin käyttänyt kaasua pakottamis- ja manipulointikeinona, mistä ovat osoituksena esimerkiksi aiemmat öljytoimitusten keskeytykset. Nykyiset öljyntoimituksiin liittyvät suhteet Venäjän federaatioon aiheuttavat unionille riippuvuuksia ja turvallisuusriskejä. Jotta voidaan estää Venäjän federaatiota käyttämästä unioniin suuntautuvaa öljynvientiään pakottamiskeinona, on olennaisen tärkeää valmistautua ajoissa Venäjän federaatiosta peräisin olevan öljyn tuonnin vaiheittaiseen lopettamiseen. Vaikka rajoittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan öljyn tuonnin vaiheittainen lopettaminen Venäjän federaatiosta, ovat jo käytössä ja öljyn tuonti on vähentynyt merkittävästi, vaiheittaisen venäläisestä öljystä luopumisen jatkaminen voi edellyttää erityisiä valmistelutoimia ja koordinointia naapurimaiden kanssa.

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1149, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, sisäisen turvallisuuden rahaston perustamisesta (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1149/oj).

(32) Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi myös laadittava raakaöljyä ja öljytuotteita koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmat, joihin olisi sisällyttävä kansallisella tasolla käytössä olevia ja suunniteltuja toimenpiteitä Venäjän federaatiosta tuotavan öljyn läpinäkyvyyden ja jäljitettävyyden varmistamiseksi. Komission olisi annettava kyseisiä suunnitelmia koskevia suosituksia. Niihin olisi sovellettava salassapitovelvollisuutta koskevia sääntöjä, eikä niitä saisi julkistaa ilman asianomaisen jäsenvaltion suostumusta. Komission olisi edelleen puututtava ongelmaan siitä, miten niin kutsuttuja varjolaivastoja käytetään kiertämään öljyä koskevia unionin rajoittavia toimenpiteitä, erityisesti jatkamalla REPowerEU-etenemissuunnitelmassa esitettyjä toimia.

(33) Vuosien 2022 ja 2023 kaasukriisin aikana saadut kokemukset osoittivat, että kattavat tiedot toimitustilanteesta ja mahdollisista toimitusriippuvuuksista ovat ratkaisevan tärkeitä unionin kaasutoimitusten seuraamisen kannalta. Sen vuoksi tässä asetuksessa säädettyjä siirtymäkausia hyödyntävien venäläisen kaasun maahantuojien olisi toimitettava komissiolle kaikki tarvittavat tiedot kaasukaupalle mahdollisesti aiheutuvien riskien arvioimiseksi. Kyseisiin tietoihin olisi sisällyttävä asiaankuuluvien kaasuntoimitussopimusten keskeiset seikat tai jopa kokonaiset tekstin osat ilman hintatietoja, jos se on tarpeen tiettyjen lausekkeiden tai muihin sopimusmääräyksiin tehtyjen viittausten asiayhteyden ymmärtämiseksi. Seuratessaan kaasutoimituksia unionissa komission olisi otettava huomioon myös tulliviranomaisten toimittamat tuontitiedot ja kansallisiin monipuolistamissuunnitelmiin sisältyvät tiedot. Komission olisi säännöllisesti tiedotettava asetuksella (EU) 2017/1938 perustetulle kaasualan koordinointiryhmälle tuonnin vaiheittaisesta luopumisprosessista unionin tasolla ja toimitettava venäläisestä kaasusta vaiheittain luopumisesta vuosikertomus, johon voidaan liittää erityisiä unionin suosituksia ja toimia vaiheittaisen luopumisprosessin nopeuttamiseksi.

(34) Jäsenvaltioiden ja unionin olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä tämän asetuksen täytäntöönpanossa , myös mahdollisten riitojenratkaisumenettelyjen osalta. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa (EU) N:o 1219/2012 ([7]) ja (EU) N:o 912/2014 ([8]) vahvistetaan tapauskohtaisesti tarkemmat tiedot yhteistyöstä ja korvausvastuun jakamisesta jäsenvaltioiden ja unionin välillä tähän asetukseen liittyvissä mahdollisissa sijoittajan ja valtion välisissä riitojenratkaisutapauksissa.

(35) Kun otetaan huomioon Venäjän federaation viimeaikainen käytäntö, jolla se yksipuolisesti muuttaa ja estää sovittuja tuomioistuin- ja välimiesmenettelyjä, asianomaisten henkilöiden ja unionin ja jäsenvaltioiden ei voida katsoa olevan vastuussa sellaisista laittomia menettelyjä noudattaen annetuista tuomioista, välitystuomioista tai muista tuomioistuimen päätöksistä, joita vastaan ei ole käytettävissä oikeussuojakeinoja asiaankuuluvalla lainkäyttöalueella.

(36) Unioni on luonut vankan oikeudellisen kehyksen, jolla varmistetaan kaasun toimitusvarmuus kaikkina aikoina, puututaan mahdollisiin toimituskriiseihin koordinoidusti ja velvoitetaan jäsenvaltiot osoittamaan konkreettista ja operatiivista solidaarisuutta kaasun tarpeessa olevia naapureita kohtaan. Komission olisi jatkuvasti seurattava Venäjän federaation kanssa käytävästä kaasukaupasta kaasutoimituksille aiheutuvien markkinariskien kehitystä unionin, alueellisella ja jäsenvaltioiden tasolla. Jos ilmenee äkillisiä ja merkittäviä muutoksia, jotka uhkaavat vakavasti yhden tai useamman jäsenvaltion toimitusvarmuutta, ja kun on julistettu asetuksen (EU) 2017/1938 11 tai 12 artiklan mukainen hätätilanne, on aiheellista siirtää komissiolle valta toteuttaa tarvittavat kiireelliset toimenpiteet hyväksymällä päätös, joka koskee tässä asetuksessa säädettyjä maakaasun tai LNG:n tuontikieltoja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Tällaisessa tilanteessa komission olisi myös voitava lisätuonnin helpottamiseksi lyhyellä varoitusajalla keskeyttää ennakkolupaa koskeva vaatimus, joka koskee kaasun tuontia unionin tullialueelle. Tällaisen komission myöntämän keskeyttämisen olisi oltava määräaikainen, se olisi myönnettävä enintään neljäksi viikoksi kerrallaan ja se olisi uusittava ainoastaan, jos asetuksen (EU) 2017/1938 11 artiklan mukaiset hätätilannetta koskevat edellytykset täyttyvät edelleen. Komission täytäntöönpanopäätöksessä olisi asetettava tarvittavat lisäedellytykset sen varmistamiseksi, että tällainen keskeyttäminen rajoittuu tiukasti uhan torjumiseen, ja siinä olisi sallittava ainoastaan lyhytaikaiset sopimukset. Komission olisi ilmoitettava asiasta kaasualan koordinointiryhmälle ja toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus, jossa perustellaan keskeytys ja sen mahdollinen jatkaminen, ja sen olisi seurattava tiiviisti tällaisen väliaikaisen keskeytyksen soveltamista.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1219/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä kahdenvälisiä investointisopimuksia koskevista siirtymäkauden järjestelyistä (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 912/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, kansainvälisillä sopimuksilla, joissa Euroopan unioni on osapuolena, sijoittajan ja valtion välisten riitojen ratkaisemista varten perustetuissa välimiesoikeuksissa käsiteltäviin asioihin liittyvän korvausvastuun hallinnointia koskevista puitteista (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 121, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj).

(37) Seuraamuksia koskevan oikeuspaikkakeinottelun välttämiseksi ja tämän asetuksen johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi vahvistettava yhdenmukaiset säännöt tämän asetuksen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista. Koska tämän asetuksen rikkomiset saattavat kuitenkin rikkoa myös muuta unionin lainsäädäntöä, joka liittyy läheisesti tässä asetuksessa säädettyihin kieltoihin ja velvoitteisiin, kuten tullilainsäädäntöä, rajoittavia toimenpiteitä tai asetusta (EU) 2017/1938, seuraamusten määrääminen ei saisi johtaa *ne bis in idem* -periaatteen rikkomiseen Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja asiaa koskevan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Tämä asetus ei rajoita rikosoikeudellisten seuraamusten määräämistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

(38) Tällä asetuksella käyttöön otetuissa toimenpiteissä otetaan täysin huomioon energiayhteisvastuun periaate. Venäläisen kaasun tuonnille altistumisen taso vaihteleekin jäsenvaltioittain, ja monet jäsenvaltiot ovat jo toteuttaneet toimenpiteitä luopuakseen venäläisestä kaasusta vaiheittain. Tällä asetuksella varmistetaan unionin laajuinen yhdenmukaistettu lähestymistapa vaiheittaiseen venäläisestä kaasusta luopumiseen ja säilytetään jäsenvaltioiden välinen yhteisvastuu.

(39) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita koordinoidusti ja ilman riskiä markkinoiden sirpaloitumisesta, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin ja tehokkaammin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

(40) Koska on tärkeää, että unioni viipymättä lopettaa vaiheittain unionin taloudellisen riippuvuuden Venäjän federaatiosta peräisin olevan kaasun tuonnista, tämän asetuksen olisi tultava voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Markkinaosapuolilla on ollut huomattavasti aikaa mukauttaa tarjontavalikoimaansa maaliskuussa 2022 annetun Versailles'n julistuksen ja 17 päivänä kesäkuuta 2025 annetun tätä asetusta koskevan ehdotuksen hyväksymisen jälkeen. Vaikuttaa kuitenkin aiheelliselta säätää siirtymäkaudesta, jotta kaasuntoimittajat, jotka eivät ole vielä mukauttaneet toimitusstrategioitaan, voivat toteuttaa tarvittavat järjestelyt tämän asetuksen noudattamiseksi. Kaasun tuontia Venäjän federaatiosta koskevaa kieltoa olisi sen vuoksi sovellettava vasta 18 päivästä maaliskuuta 2026. Jotta maahantuojat, joilla on voimassa olevia toimitussopimuksia, ja uusia sopimuksia tekevät maahantuojat voisivat saada suunnitellulle kaasuntuonnille tarvittavan ennakkoluvan hyvissä ajoin ja häiriöttä, tässä asetuksessa säädettyjä erilaisia lupamenettelyjä olisi sovellettava ennen kuin Venäjän federaatiosta peräisin olevan kaasun tuontikieltoa aletaan soveltaa,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa säädetään kehyksestä, jonka avulla voidaan poistaa unionin jäljellä oleva altistuminen Venäjän federaation kanssa käytävästä maakaasukaupasta aiheutuville merkittäville kauppaan ja toimitusvarmuuteen kohdistuville riskeille ja valmistella Venäjän federaatiosta peräisin olevan öljyn tuonnin tosiasiallista ja oikea-aikaista vaiheittaista lopettamista vahvistamalla

a) asteittainen kielto tuoda maakaasua Venäjän federaatiosta;

b) säännöt, joilla kyseinen kielto pannaan täytäntöön ja sen noudattamista seurataan sekä lopetetaan vaiheittain öljyn tuonti Venäjän federaatiosta; ja

c) säännökset, joilla parannetaan energian toimitusvarmuuden arviointia unionissa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1) 'maakaasulla' yhdistetyn nimikkeistön (CN) koodeissa 2711 11 00 ja 2711 21 00 tarkoitettua kaasua;

2) 'LNG:llä' CN-koodissa 2711 11 00 tarkoitettua nesteytettyä maakaasua;

3) ’kaasumaisella maakaasulla’ CN-koodissa 2711 21 00 tarkoitettua maakaasua;

4) ’seoksilla’ eri alkuperämaista peräisin olevien LNG-määrien seoksia;

5) ’pitkäaikaisella toimitussopimuksella’ yli vuoden kestävää sopimusta maakaasun, muttei kuitenkaan maakaasujohdannaisten, toimittamisesta;

6) ’lyhytaikaisella toimitussopimuksella’ enintään vuoden kestävää sopimusta maakaasun, muttei kuitenkaan maakaasujohdannaisten, toimittamisesta;

7) ’sisämaavaltiolla’ valtiota, joka on kokonaan maan ympäröimä ja jolla ei ole suoraa pääsyä merelle;

8) ’tuonnilla’ tavaroiden luovutusta vapaaseen liikkeeseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ([9]) (unionin tullikoodeksi) 201 artiklassa tarkoitetulla tavalla;

9) ’maahantuojalla’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on unionin tullikoodeksin 5 artiklan 15 alakohdassa määritelty ilmoittaja asiaankuuluvassa tulli-ilmoituksessa, tai luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, mukaan lukien sidosyritykset, joka tuo tavaroita unionin tullialueelle tai saattaa tavaroita muutoin unionin markkinoille;

10) ’sidosyrityksillä’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU ([10]) 2 artiklan 12 alakohdassa määriteltyjä sidosyrityksiä;

11) ’tulliviranomaisella’ unionin tullikoodeksin 5 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä tulliviranomaisia;

12) ’luvan myöntävällä viranomaisella’ viranomaista, jolla on toimivalta tutkia 5 artiklan nojalla tehdyt lupahakemukset;

13) ’toimivaltaisella viranomaisella’ asetuksen (EU) 2017/1938 2 artiklan 7 alakohdassa määriteltyä toimivaltaista viranomaista;

14) ’sääntelyviranomaisella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1788 ([11]) 76 artiklan 1 alakohdan nojalla nimettyä sääntelyviranomaista;

15) ’määräysvallalla’ direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 55 alakohdassa määriteltyä määräysvaltaa;

16) ’yhteenliitäntäpisteellä’ direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 63 alakohdassa määriteltyä yhteenliitäntäpistettä;

17) ’yhdysputkella’ direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 39 alakohdassa määriteltyä yhdysputkea;

18) ’syöttökohdalla’ direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 61 alakohdassa määriteltyä syöttökohtaa;

19) ’ottokohdalla’ direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 62 alakohdassa määriteltyä ottokohtaa;

20) ’toimituspaikalla’ kaasuntoimitussopimuksessa määriteltyä fyysistä tai virtuaalista paikkaa, johon myyjän on toimitettava maakaasu ja jossa ostaja vastaanottaa sen;

21) ’sopimusmäärillä’ maakaasumääriä, jotka ostaja on velvollinen ostamaan ja myyjä on velvollinen toimittamaan alkuperäisen toimitussopimuksen mukaisesti, mutta lukuun ottamatta määriä, jotka johtuvat perusmäärien määrällisiä muutoksia koskevista sopimusmääräyksistä, kuten täydentäviä määriä, osittaisia määriä, lisämääriä tai muita tilavuusmuutoksia sopimusehtojen mukaisesti, lukuun ottamatta ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 maksettuja täydennysmääriä;

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta (EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

22) ’täydentävillä määrillä’ maakaasumääriä, jotka lisätään tiettynä vuonna vuotuiseen sopimusmäärään, jotta viimeisin lasti voidaan täydentää kokonaiseksi lastiksi;

23) ’osittaisilla määrillä’ maakaasumääriä, jotka siirretään seuraaville sopimusvuosille, jos vuoden aikana toimitettu määrä on suurempi tai pienempi kuin mukautettu vuotuinen sopimusmäärä mukautusten jälkeen; tällaiset määrät voivat olla joko positiivisia tai negatiivisia;

24) ’lisämäärillä’ maakaasumääriä, jotka lisätään vapaaehtoisesti vuotuiseen sopimusmäärään toimitussopimusten perusteella ja toimitussopimuksen sopimuspuolen harkinnan mukaan;

25) ’maksetuilla täydennysmäärillä’ maakaasumääriä, jotka ostajalla on oikeus tai velvollisuus ottaa vastaan ja maksaa seuraavina kausina ota tai maksa -vähimmäisvaatimusten mukaan ja korvatakseen mahdolliset vajeet niissä määrissä, joista on tehty sopimus mutta joita ei ole otettu vastaan aiempina kausina, siten kuin pitkäaikaisessa toimitussopimuksessa määrätään;

26) ’toimitusaikataululla’ kaasuntoimitussopimuksen osapuolten välillä sovittua aikataulua tai suunnitelmaa, jossa täsmennetään maakaasumäärät, jotka myyjän on toimitettava ja jotka ostajan on vastaanotettava määrätyin aikavälein, mukaan lukien toimitusajankohta, -paikka ja -ehdot, sellaisina kuin ne on vahvistettu toimitussopimuksessa tai siihen liittyvissä toimintamenettelyissä;

27) ’ilmoituksella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1789 ([12]) 2 artiklan 8 alakohdassa määriteltyä ilmoitusta;

28) ’öljyllä’ raakaöljyä, maakaasukondensaatteja, jalostamojen syöttöaineita, lisäaineita ja hapettavia lisäaineita sekä muita hiilivetyjä ja öljytuotteita, jotka kuuluvat CN-koodeihin 2709 ja 2710.

29) ’tuotantomaalla’ maata, jossa maakaasu tuotetaan, riippumatta siitä, onko kyseinen maakaasu myöhemmin nesteytetty tai kaasutettu uudelleen toisessa maassa; jos muissa maissa kuin Venäjän federaatiossa tuotettu maakaasu nesteytetään tai kaasutetaan uudelleen Venäjän federaatiossa, tuotantomaana pidetään Venäjän federaatiota.

II LUKU

VENÄJÄN FEDERAATIOSTA PERÄISIN OLEVAN MAAKAASUN TUONNIN VAIHEITTAINEN KIELTÄMINEN

3 artikla

Kielto tuoda maakaasua Venäjän federaatiosta

1. Kielletään Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasumaisen maakaasun tuonti putkia pitkin, jäljempänä ’putkikaasu’, jollei sovelleta jotakin 4 artiklassa säädetyistä tilapäisistä vapautuksista.

2. Kielletään Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän LNG:n tai Venäjän federaatiossa tuotetusta kaasumaisesta maakaasusta peräisin olevan LNG:n tuonti , jollei sovelleta jotakin 4 artiklassa säädetyistä tilapäisistä vapautuksista. Tätä kieltoa sovelletaan myös Venäjän federaatiosta peräisin olevaan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävään LNG:hen tai seoksiin sisältyvään LNG:hen, joka on saatu Venäjän federaatiossa tuotetusta kaasumaisesta maakaasusta.

4 artikla

Voimassa olevia toimitussopimuksia koskeva tilapäinen vapautus

1. Edellä olevan 3 artiklan 1 kohdan mukaista kieltoa sovelletaan 17 päivästä kesäkuuta 2026 ja 3 artiklan 2 kohdan mukaista kieltoa 25 päivästä huhtikuuta 2026, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että asianomainen tuonti toteutetaan sellaisen lyhytaikaisen toimitussopimuksen mukaisesti, joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu tämän artiklan 5 kohdan soveltamisalaan.

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1789, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun sekä vedyn sisämarkkinoista, asetusten (EU) N:o 1227/2011, (EU) 2017/1938 ja (EU) 2019/942 ja (EU) 2022/869 sekä päätöksen (EU) 2017/684 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

2. Tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaista kieltoa sovelletaan 30 päivästä syyskuuta 2027, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että asianomainen tuonti toteutetaan sellaisen pitkäaikaisen toimitussopimuksen nojalla, joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu tämän artiklan 5 kohdan soveltamisalaan.

Jos komissio havaitsee riskin siitä, että jäsenvaltio ei ehkä saavuta asetuksen (EU) 2017/1938 6 a artiklan mukaista maanalaista varastointia koskevaa vuodelle 2027 asetettua täyttötavoitetta, ottaen huomioon tavoitteen saavuttamatta jäämisen riskiä koskevat olosuhteet, se vahvistaa kyseisen riskin täytäntöönpanopäätöksellä viimeistään 15 päivänä syyskuuta 2027.

Jos komissio hyväksyy täytäntöönpanopäätöksen tämän kohdan toisen alakohdan nojalla, tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaista kieltoa sovelletaan kyseisessä jäsenvaltiossa vasta 1 päivästä marraskuuta 2027, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että asianomainen tuonti toteutetaan tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun pitkäaikaisen toimitussopimuksen nojalla. Komissio ilmoittaa täytäntöönpanopäätöksestään viipymättä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja asetuksen (EU) 2017/1938 4 artiklalla perustetulle kaasualan koordinointiryhmälle.

3. Edellä olevaa 3 artiklan 2 kohdan mukaista kieltoa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2027, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että asianomainen tuonti toteutetaan sellaisen pitkäaikaisen toimitussopimuksen nojalla, joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu tämän artiklan 5 kohdan soveltamisalaan.

4. Edellä olevan 3 artiklan mukaista kieltoa sovelletaan 30 päivästä syyskuuta 2027 tai, jos komissio on hyväksynyt täytäntöönpanopäätöksen tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti, 1 päivästä marraskuuta 2027, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että

a) asianomainen tuonti sisämaavaltioon toteutetaan sellaisen lyhytaikaisen toimitussopimuksen mukaisesti, joka on tarpeen b alakohdan mukaisen pitkäaikaisen toimitussopimuksen täyttämiseksi; ja

b) on olemassa pitkäaikainen toimitussopimus, jonka mukaan maahantuotu putkikaasu toimitetaan sisämaavaltioon ja

   i) joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu tämän artiklan 5 kohdan soveltamisalaan,

   ii) joka koskee Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun toimituksia; ja

   iii) jonka osalta toimitusta ei voida enää suorittaa alkuperäiseen toimituspaikkaan unionin ja kolmannen maan välisellä rajalla.

5. Edellä 1, 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyjä tilapäisiä vapautuksia sovelletaan myös voimassa oleviin toimitussopimuksiin seuraavien muutosten osalta:

a) sopimusmäärien alentaminen;

b) hintojen ja maksujen alentaminen;

c) luottamuksellisuuslausekkeiden muuttaminen;

d) toimintamenettelyjen, kuten viestintämenettelyjen, muuttaminen;

e) sopimuspuolten osoitteiden muutokset;

f) sopimusvelvoitteiden siirrot sidosyritysten välillä;

g) tuomioistuin- tai välimiesmenettelyjen edellyttämät muutokset; tai

h) sisämaavaltioiden osalta kansallisten toimituspaikkojen väliset muutokset.

6. Edellä olevien 1, 2, 3 ja 4 kohdan mukaisesti tuodut määrät eivät saa ylittää sopimusmääriä.

III LUKU

TUONNIN ENNAKKOLUPA JA ASIAANKUULUVIEN TIETOJEN TOIMITTAMINEN JA VAIHTO

5 artikla

Tuonnin ennakkolupa ja asiaankuuluvien tietojen toimittaminen

1. Jos haetaan 4 artiklan nojalla tilapäistä vapautusta, tuonti edellyttää ennakkolupaa. Luvan myöntäville viranomaisille on toimitettava kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen sen arvioimiseksi, täyttyvätkö 4 artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin on sisällyttävä vähintään seuraavat:

a) kaasuntoimitussopimuksen tekopäivä;

b) kaasuntoimitussopimuksen kesto;

c) sopimusmäärät , mukaan lukien kaikki jousto-oikeudet ylös- tai alaspäin;

d) kaasuntoimitussopimuksen osapuolten henkilöllisyys, mukaan lukien unionissa rekisteröityjen osapuolten osalta taloudellisen toimijan rekisteröinti- ja tunnistenumero (EORI);

e) LNG:n tuonnin osalta nesteytyspaikka ja ensimmäinen lastaussatama;

f) seosten osalta asiakirjat, jotka osoittavat seoksen Venäjän federaatiosta taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun määrät ja muista alkuperämaista peräisin olevan maakaasun määrät ja tiedot, joissa vahvistetaan sekoitusprosessi;

g) toimituspaikat, mukaan lukien mahdolliset toimituspaikkoja koskevat joustomahdollisuudet; ja

h) kaikki kaasuntoimitussopimuksen muutokset sekä ilmoitus muutoksen sisällöstä ja päivämäärästä, lukuun ottamatta yksinomaan kaasun hintaa koskevia muutoksia.

Jos haetaan 4 artiklan mukaista tilapäistä vapautusta ja maakaasun hintaa on muutettu 17 päivänä kesäkuuta 2025 tai sen jälkeen, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin on sisällyttävä tiedot hinnanmuutoksesta.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava luvan myöntävälle viranomaiselle viimeistään kuukautta ennen maakaasun saapumista unionin tullialueelle. Samaa määräaikaa sovelletaan seoksiin, jotka sisältävät Venäjän federaatiosta peräisin olevaa taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävää maakaasua.

3. Maakaasun tuonti muusta tuotantomaasta kuin Venäjän federaatiosta edellyttää ennakkolupaa, paitsi jos kyseinen tuonti kuuluu 4 kohdan soveltamisalaan. Sen jäsenvaltion luvan myöntäville viranomaisille, jossa maakaasu on määrä luovuttaa vapaaseen liikkeeseen, on toimitettava kaikki tarvittavat tiedot kyseisen maakaasun tuotantomaan määrittämiseksi viimeistään viisi työpäivää ennen maakaasun saapumista unionin tullialueelle.

4. Vapautusta 3 kohdassa säädetystä ennakkoluvasta sovelletaan, jos maakaasua tuodaan maasta, joka tuottaa kaasua ja on vienyt unioniin yli 5 miljardia kuutiometriä maakaasua vuonna 2024 ja joka

a) on kieltänyt Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti viedyn maakaasun tuonnin tai soveltaa muita tällaista kaasua koskevia rajoittavia toimenpiteitä tai

b) jolla ei ole käytössä LNG:n tai putkikaasun tuonnin mahdollistavaa kaasuinfrastruktuuria.

Komissio laatii viimeistään viiden työpäivän kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä täytäntöönpanopäätöksellä luettelon maista, jotka täyttävät ensimmäisessä alakohdassa säädetyt edellytykset.

Komissio seuraa, täyttyvätkö tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyt edellytykset edelleen, ja päivittää luetteloa vastaavasti ja ilman aiheetonta viivytystä luvan myöntävien viranomaisten tai tapauksen mukaan tulliviranomaisten ja unionin elinten 7 artiklan 2 kohdan nojalla toimittamien tietojen perusteella.

Komissio voi täytäntöönpanopäätöksellä peruuttaa tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn ennakkolupaa koskevan vapautuksen, jos luvan myöntävät viranomaiset tai tapauksen mukaan tulliviranomaiset havaitsevat yhden tai useamman tapauksen, jossa tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun maan viejät kiertävät 3 artiklassa säädettyjä kieltoja, tai jos komissiolla on syytä olettaa, että viejämaiden viranomaiset eivät puutu kiertämiskäytäntöihin asianmukaisesti.

5. Luvan myöntävät viranomaiset, tulliviranomaiset ja muut 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuun seurantaan osallistuvat viranomaiset voivat pyytää yksityiskohtaisempia tietoja, jos ne katsovat, että ennakkolupamenettelyssä toimitetut tiedot eivät riitä sen arvioimiseen, onko lupa myönnettävä. Ne voivat hyödyntää myös muista lähteistä saatuja tietoja. Luvan myöntävät viranomaiset voivat etenkin vaatia toimittamaan kaasuntoimitussopimuksen tiettyjen määräysten koko tekstin tai kaasuntoimitussopimuksen koko tekstin, hintatietoja lukuun ottamatta, erityisesti jos tietyt sopimusmääräykset liittyvät toisiinsa tai jos sopimusmääräysten muotoilun täydellinen tuntemus on arvioinnin kannalta ratkaisevan tärkeää.

Jos toimitetut tiedot eivät ole vakuuttavia, tulliviranomaisten on evättävä asiaankuuluvien tavaroiden luovutus vapaaseen liikkeeseen.

Komissio julkaisee tiiviissä yhteistyössä luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten kanssa, jos ne ovat eri viranomaisia, ohjeet ennakkolupamenettelyn muista yksityiskohdista ja siitä, minkälaisia toimitettavia asiakirjoja ja näyttöä pidetään riittävinä.

6. Luvan myöntävien viranomaisten ja tulliviranomaisten on todennettava tuotantomaan määrittämiseksi toimitettu näyttö ja tarvittaessa pyydettävä lisätietoja, joita voivat olla muun muassa toimitusketjun alkupään toimitusasiakirjat, kuten julkisesti saatavilla olevat LNG:n lastien satelliittiseurantatiedot tai Euroopan meriturvallisuusvirastolta saadut seurantatiedot.

7. Maakaasu , joka on määrä tuoda unioniin unionin ja Venäjän federaation tai unionin ja Valko-Venäjän välisten rajojen tai niiden välisten yhdysputkien tai yhteenliitäntäpisteiden kautta taikka sellaisten putkien kautta, jotka yhdistävät Venäjän federaation unioniin ja jotka kulkevat kolmansien maiden kautta ilman syöttökohtia Venäjän federaation ja unionin välillä, on oletettava suoraan tai välillisesti Venäjän federaatiosta viedyksi .

8. Maakaasu, joka on määrä tuoda unioniin Strandzha 1 -yhteenliitäntäpisteen kautta, on oletettava suoraan tai välillisesti Venäjän federaatiosta viedyksi, paitsi jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan esittää viimeistään seitsemän työpäivää ennen kyseisen kaasun unionin tullialueelle saapumista yksiselitteistä näyttöä siitä, että maakaasun tuotantomaa ei ole Venäjän federaatio.

9. Jos kaasuinfrastruktuuriin tai kaupankäyntimalleihin liittyvät muutokset johtavat tilanteeseen, jossa muut yhteenliitäntäpisteet kuin Strandzha 1 yhdistävät unionin putkijärjestelmiin, joilla siirretään merkittäviä määriä Venäjän federaatiosta peräisin olevaa tai sieltä suoraan tai välillisesti vietyä maakaasua, 8 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin kyseisten yhteenliitäntäpisteiden kautta tuotuun maakaasuun. Komissio määrittää asiaankuuluvat yhteenliitäntäpisteet komission täytäntöönpanopäätöksellä.

10. Jos maakaasua kuljetetaan unionin kautta kolmannesta maasta kolmanteen maahan passitusmenettelyssä unionin tullikoodeksin mukaisesti, myös tullivarastointisääntöjen mukaista varastointia varten, luvan myöntäville viranomaisille ja tapauksen mukaan tulliviranomaisille on ilmoitettava viimeistään viisi työpäivää ennen suunniteltua kauttakuljetusta seuraavat tiedot:

a) passitusmenettelyssä kuljetettavan maakaasun tuotantomaa, paitsi jos tällaisia tietoja ei ole saatavilla;

b) suunnitellut tai tosiasialliset ilmoitusaikataulut, joissa täsmennetään kauttakuljetettavan kaasun määrä, ajoitus sekä syöttö- ja ottokohdat ja tarvittaessa päivittäinen tarkkuus;

c) kaasuntoimitussopimusten mukaiset määrät ja toimituspaikat; ja

d) tapauksen mukaan myyjän tai ostajan tai jonkin välittäjäyhteisön ja asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden välinen sopimus unionissa.

Luvan myöntävien viranomaisten on viipymättä tarkistettava tietojen johdonmukaisuus ja tapauksen mukaan jaettava saadut tiedot tulliviranomaisten kanssa.

11. Jos toimijat varastoivat Venäjän federaatiosta peräisin olevaa taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietyä maakaasua unionin alueella väliaikaisesti varastoituna tai unionin tullikoodeksin mukaisen passitusmenettelyn tai tullivarastointimenettelyn perusteella, jäsenvaltioilla on oltava käytössään asianmukaiset seuranta- ja täytäntöönpanomekanismit sen varmistamiseksi, että kolmansien maiden unionin varastoinnin käyttö ei aiheuta riskiä kansalliselle tai alueelliselle toimitusvarmuudelle ja asetuksen (EU) 2017/1938 6 a–6 d artiklassa säädettyjen varastointivelvoitteiden täyttämiselle, ja niiden on toimitettava asiaankuuluvat tiedot komissiolle.

6 artikla

Tehokas seuranta ja raportointi

1. Tulliviranomaisten ja tapauksen mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja sääntelyviranomaisten, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) sekä Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) on varmistettava II luvun säännösten tehokas seuranta ja tarvittaessa hyödynnettävä täytäntöönpanovaltuuksiaan kaikilta osin sekä tehtävä tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten, muiden jäsenvaltioiden viranomaisten, unionin viranomaisten ja komission kanssa.

2. Luvan myöntävien viranomaisten ja tulliviranomaisten on valtuuksiaan käyttäessään kiinnitettävä huomiota niiden täytäntöönpanoon sellaisten yhteenliitäntäpisteiden, LNG:n käsittelylaitosten tai kauttakulkuputkien osalta, joissa toimenpiteiden kiertämisen riski on suuri, esimerkiksi tapauksissa, joissa tuonti tapahtuu kolmansista maista, jotka käyvät kauppaa myös Venäjän federaatiosta peräisin olevalla taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävällä maakaasulla tai jotka vievät maakaasua Venäjän federaatiossa sijaitsevien yritysten osittain omistamista tuotantolaitoksista. Käyttäessään 7 artiklan mukaista viranomaisten välistä yhteistyömekanismia viranomaisten on tarvittaessa mukautettava painopisteitään täytäntöönpanon valvonnassa, jotta voidaan puuttua tämän asetuksen täytäntöönpanon aikana havaittuihin mahdollisiin kiertämiskäytäntöihin. Komissio seuraa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kolmansien maiden kautta tuotavan maakaasun kokonaismääriä arvioidakseen 3 ja 4 artiklan kiertämistä koskevia mahdollisia riskejä.

7 artikla

Yhteistyö ja tietojenvaihto

1. Luvan myöntävä viranomainen on tulliviranomainen, jollei jäsenvaltio nimeä muuta viranomaista kyseiseen tarkoitukseen. Jos jäsenvaltio nimeää luvan myöntäväksi viranomaiseksi muun viranomaisen kuin tulliviranomaisen, kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava siitä komissiolle.

2. Luvan myöntävien viranomaisten on tehtävä yhteistyötä ja toimitettava maakaasun tuonnista saamansa tiedot sääntelyviranomaisille, toimivaltaisille viranomaisille ja tapauksen mukaan tulliviranomaisille sekä OLAFille, EPPOlle, ACERille ja komissiolle niiden tehtävien, vastuiden ja toimivallan mukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklan noudattamista arvioidaan tehokkaasti. Niiden on erityisesti jaettava tietoja tämän asetuksen täytäntöönpanon aikana havaituista mahdollisista kiertämiskäytännöistä.

3. Luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten on toimitettava komissiolle asiaankuuluvat tiedot, joiden perusteella komissio voi seurata, täyttyvätkö 4 artiklan 1, 2, 3, 4 ja 5 kohdassa kuvatut erityisedellytykset edelleen. Näin tehdessään komissio seuraa erityisesti sitä, käytetäänkö kyseisiä säännöksiä kiertämistarkoituksiin.

4. Edellä olevan 3 kohdan mukaisesti toimitettujen tietojen lisäksi luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten on toimitettava sääntelyviranomaisille, toimivaltaisille viranomaisille, ACERille ja komissiolle kuukausittain tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuonnin kehitystä koskevista keskeisistä seikoista, kuten pitkäaikaisten tai lyhytaikaisten toimitussopimusten mukaisesti tuoduista määristä, syöttökohdista tai sopimuskumppaneista. Kyseisiin tietoihin on sisällyttävä myös keskeiset tapahtumat, jotka liittyvät 5 artiklan 10 kohdassa tarkoitetun passitusmenettelyn mukaisesti unioniin saapuvaan ja Venäjän federaatiosta peräisin olevaan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävään maakaasuun.

5. Eri jäsenvaltioiden luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten on vaihdettava tarvittaessa maakaasun tuonnista saatuja tietoja ja tehtävä keskenään yhteistyötä tämän asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ja sen kiertämisen välttämiseksi. Niiden on hyödynnettävä olemassa olevia välineitä ja tietokantoja, jotta asiaankuuluvia tietoja voidaan vaihtaa tehokkaasti niiden oman jäsenvaltion kansallisten viranomaisten ja muiden jäsenvaltioiden viranomaisten kesken, tai otettava tarvittaessa käyttöön tällaisia välineitä.

6. ACER julkaisee viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja 1 päivänä heinäkuuta 2027 tämän asetuksen nojalla saatuihin tietoihin ja sen hallussa oleviin tietoihin perustuvan raportin, jossa esitetään yleiskatsaus Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun toimitussopimuksista ja arvioidaan monipuolistamisen vaikutusta energiamarkkinoihin. Raporttiin on tarvittaessa sisällyttävä myös tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevasta taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävästä maakaasusta, joka saapuu unioniin 5 artiklan 10 kohdassa tarkoitetun passitusmenettelyn mukaisesti.

7. Komissio ja ACER jakavat tarvittaessa hallussaan olevia asiaankuuluvia tietoja Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuontisopimuksista luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten kanssa tämän asetuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi.

8. Neuvoston asetusta (EY) N:o 515/97 ([13]) sovelletaan soveltuvin osin, jos se on tarpeen tämän artiklan mukaisten tietojenvaihtovelvoitteiden täyttämiseksi.

8 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, joita sovelletaan, jos 3, 4 tai 5 artiklaa ei noudateta.

2. Oikeushenkilöiden osalta enimmäisseuraamuksen on oltava vähintään:

a) 3,5 prosenttia yrityksen edellisen tilikauden vuotuisesta maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta;

b) 40 miljoonaa euroa; tai

c) 300 prosenttia liiketoimen arvioidusta liikevaihdosta laskettuna kyseisen maakaasun määrän perusteella vuorokausimarkkinoiden sopimushinnoissa TTF-markkinoilla.

Luonnollisten henkilöiden osalta enimmäisseuraamuksen on oltava vähintään 2,5 miljoonaa euroa.

3. Jos jäsenvaltion oikeusjärjestelmässä ei anneta toimivaltaisille viranomaisille toimivaltaa määrätä itsenäisesti hallinnollisia sakkoja, tätä artiklaa voidaan soveltaa niin, että sakkoa koskevan menettelyn panee vireille toimivaltainen viranomainen ja sakon määrää toimivaltainen kansallinen tuomioistuin, samalla varmistaen, että kyseiset oikeussuojakeinot ovat tehokkaita ja että niillä on vastaava vaikutus kuin valvontaviranomaisten määräämillä hallinnollisilla sakoilla. Määrättävien sakkojen on joka tapauksessa oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään 4 päivänä helmikuuta 2028 voimassa olevista kansallisista säännöksistä, joilla varmistetaan tämän artiklan täytäntöönpano, ja ilmoitettava viipymättä myös niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

IV LUKU

KANSALLISET MONIPUOLISTAMISSUUNNITELMAT

9 artikla

Maakaasua koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmat

1. Kunkin jäsenvaltion on laadittava suunnitelma, jossa kuvataan niiden kaasutoimitusten monipuolistamista koskevat toimenpiteet, välitavoitteet ja mahdolliset esteet, jäljempänä ’maakaasua koskeva kansallinen monipuolistamissuunnitelma’, jotta kaiken Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuonti lopetettaisiin 3 ja 4 artiklan mukaisissa määräajoissa.

2. Maakaasua koskevaan kansalliseen monipuolistamissuunnitelmaan on sisällyttävä kaikki seuraavat tiedot:

a) saatavilla olevat tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuontimääristä voimassa olevien toimitussopimusten mukaisesti;

([13]) Neuvoston asetus (EY) N:o 515/97, annettu 13 päivänä maaliskuuta 1997, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi (EYVL L 82, 22.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj).

b) selkeä kuvaus kansallisella tasolla käytössä olevista ja suunnitelluista tukitoimenpiteistä, joilla korvataan Venäjän federaatiosta peräisin oleva taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävä maakaasu, mukaan lukien määrät, joista on tarkoitus luopua vaiheittain, välitavoitteet ja täytäntöönpanoaikataulu sekä suunnitellut vaihtoehtoiset toimitukset ja toimitusreitit, jos sellaisia on. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla asetuksen (EU) 2024/1789 42 artiklan nojalla perustetun AggregateEU-mekanismin käyttö, toimenpiteet energiayhtiöiden monipuolistamispyrkimysten tukemiseksi, yhteistyö keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliitäntöjen korkean tason työryhmän kaltaisissa alueellisissa ryhmissä, maakaasun tuonnille sähköistämisellä saatavien vaihtoehtojen määrittäminen, energian riittävyys, energiatehokkuustoimenpiteet, biokaasun, biometaanin ja puhtaan vedyn tuotannon edistäminen, uusiutuvan energian käyttöönotto, vapaaehtoiset kysynnän vähentämistoimenpiteet tai muiden jäsenvaltioiden mahdollisuudet edistää toimitusten monipuolistamista;

c) mahdollisten teknisten, sopimusperusteisten tai sääntelyyn liittyvien esteiden tunnistaminen Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun korvaamiselle sekä vaihtoehdot näiden esteiden poistamiseksi.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava maakaasua koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmansa komissiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2026 käyttäen liitteessä I esitettyä mallia.

4. Komissio helpottaa tarvittaessa maakaasua koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmien valmistelua ja täytäntöönpanoa muun muassa tarjoamalla käyttöön parhaita käytäntöjä ja antamalla teknistä apua. Komissio koordinoi tämän asetuksen 4 artiklan mukaisen voimassa olevia toimitussopimuksia koskevan siirtymäkauden aikana jäsenvaltioiden kanssa niiden monipuolistamispyrkimyksiä, jotta voidaan löytää vaihtoehtoisia toimituslähteitä. Uusilla toimituksilla voitaisiin myös kompensoida menetettyjä tuloja hyödyntämällä olemassa olevaa infrastruktuuria, jota on aiemmin käytetty Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun kauttakulkuun. Jäsenvaltioiden on raportoitava säännöllisesti kaasualan koordinointiryhmälle maakaasua koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmiensa valmistelussa, hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa saavutetusta edistymisestä. Komissio arvioi maakaasua koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmien perusteella Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnin vaiheittaisen lopettamisen täytäntöönpanoa ja raportoi arvioinnistaan kaasualan koordinointiryhmälle asetuksen (EU) 2017/1938 17 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Öljyä koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmat (raakaöljy ja öljytuotteet)

1. Jäsenvaltion, joka vastaanottaa Venäjän federaatiosta peräisin olevaa taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävää öljyä, on laadittava suunnitelma, jossa kuvataan sen öljytoimitusten monipuolistamista koskevat toimenpiteet, välitavoitteet ja mahdolliset esteet, jäljempänä ’öljyä koskeva kansallinen monipuolistamissuunnitelma’, jotta Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn tuonti voidaan lopettaa vuoden 2027 loppuun mennessä.

2. Öljyä koskevaan kansalliseen monipuolistamissuunnitelmaan on sisällyttävä kaikki seuraavat tiedot:

a) saatavilla olevat tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn tuonnin määrästä voimassa olevien toimitussopimusten mukaisesti;

b) kansallisella tasolla suunnitellut toimenpiteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn korvaamiseksi, mukaan lukien määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain, välitavoitteet ja täytäntöönpanoaikataulu sekä vaihtoehtoiset toimitukset, toimitusreitit ja energialähteet sekä muiden jäsenvaltioiden mahdollisuudet edistää toimitusten monipuolistamista;

c) kansallisella tasolla käytössä olevat ja suunnitellut toimenpiteet, joilla varmistetaan mahdollisuuksien mukaan Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn läpinäkyvyys ja jäljitettävyys, mukaan lukien toimenpiteet mahdollisesti uudelleenmerkityn tuonnin todentamiseksi;

d) Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn mahdolliset tuontikiellot kansallisella tasolla.

e) mahdolliset tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn korvaamiseksi sekä vaihtoehdot näiden esteiden poistamiseksi.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava öljyä koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmansa komissiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2026 käyttäen liitteessä II esitettyä mallia. Komissio julkaisee jäsenvaltioilta saaduista suunnitelmista ei-luottamuksellisen version viimeistään kuukauden kuluttua suunnitelmien toimittamisesta.

4. Komissio helpottaa tarvittaessa öljyä koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmien valmistelua ja täytäntöönpanoa muun muassa tarjoamalla käyttöön parhaita käytäntöjä ja antamalla teknistä apua. Komissio avustaa jäsenvaltioita niiden välisessä yhteistyössä, kun ne panevat täytäntöön öljyä koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmansa. Komissio arvioi öljyn tuonnin mahdollisen nopeutetun lopettamisen vaikutusta jäsenvaltioihin, joihin Venäjän öljytoimitusten täydellinen vaiheittainen lopettaminen vaikuttaa eniten. Komissio työskentelee aktiivisesti niiden jäsenvaltioiden kanssa, joihin vaikutukset kohdistuvat suoraan, sekä muiden asiaankuuluvien jäsenvaltioiden kanssa sellaisten ratkaisujen löytämiseksi, joilla minimoidaan arvioinnissa havaitut mahdolliset riskit. Jäsenvaltioiden on raportoitava säännöllisesti neuvoston direktiivin 2009/119/EY ([14]) 17 artiklalla perustetulle öljyn koordinointiryhmälle edistymisestä öljyä koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmiensa valmistelussa, hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa.

5. Jos öljyä koskevassa kansallisessa monipuolistamissuunnitelmassa todetaan riski siitä, että Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn tuonnin vaiheittaista poistamista ei ehkä saavuteta vuoden 2027 loppuun mennessä, komissio antaa asiaankuuluvaa kansallista monipuolistamissuunnitelmaa arvioituaan ja kolmen kuukauden kuluessa sen toimittamisesta suosituksen asianomaiselle jäsenvaltiolle siitä, miten vaiheittainen luopuminen voitaisiin toteuttaa ajoissa, ja julkaisee kyseisen suosituksen. Suosituksen saatuaan asianomaisen jäsenvaltion on kolmen kuukauden kuluessa päivitettävä öljyä koskeva kansallinen monipuolistamissuunnitelmansa siten, että siinä otetaan huomioon komission suositus.

V LUKU

KAASUN TOIMITUSVARMUUDEN SEURANTA

11 artikla

Asetuksen (EU) 2017/1938 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2017/1938 seuraavasti:

1) lisätään 2 artiklaan alakohdat seuraavasti:

”33) ’ota tai maksa -määräyksellä’ tarkoitetaan sopimusmääräystä, jolla ostaja velvoitetaan ottamaan vastaan tietty vähimmäismäärä kaasua tai vaihtoehtoisesti maksamaan tietystä vähimmäismäärästä kaasua tietyn ajan kuluessa riippumatta siitä, onko kaasu tosiasiallisesti otettu vastaan;

34) ’toimita tai maksa -määräyksellä’ tarkoitetaan sopimusmääräystä, joka velvoittaa myyjän maksamaan sopimussakon, jos kaasua ei toimiteta.”

2) muutetaan 14 artiklan 6 kohta seuraavasti:

a) lisätään ensimmäiseen alakohtaan alakohta seuraavasti:

”c) komissiolle ja asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille seuraavat tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevaa taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävää kaasua koskevista kaasuntoimitussopimuksista:

i) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2026/261 (*) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot;

ii) tiedot toimitettavista ja vastaanotettavista määristä, mukaan lukien mahdolliset ota tai maksa -määräysten taikka toimita tai maksa -määräysten mukaiset joustomahdollisuudet;

iii) toimitusaikataulut (LNG) tai ilmoitukset (putkikaasu);

iv) mahdolliset vuotuisia sopimusmääriä koskevat sopimusperusteiset joustomahdollisuudet täydennysmäärät mukaan luettuina;

([14]) Neuvoston direktiivi 2009/119/EY, annettu 14 päivänä syyskuuta 2009, jäsenvaltioiden velvollisuudesta ylläpitää raakaöljy- ja/tai öljytuotevarastojen vähimmäistasoa (EUVL L 265, 9.10.2009, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

v) edellytykset kaasutoimitusten keskeyttämiselle tai lopettamiselle, mukaan lukien ylivoimaista estettä koskevat määräykset;

vi) tiedot sopimukseen sovellettavasta laista ja valitusta välimiesmenettelystä;

vii) muiden kaupallisten sopimusten keskeiset seikat, jotka ovat merkityksellisiä kaasuntoimitussopimuksen täytäntöönpanon kannalta, hintatietoja lukuun ottamatta.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU)2026/261, annettu 26 päivänä tammikuuta 2026, venäläisen maakaasun tuonnin vaiheittaisesta lopettamisesta ja venäläisen öljyn tuonnin vaiheittaisen lopettamisen valmistelusta, mahdollisten energiariippuvuuksien seurannan parantamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1938 muuttamisesta (EUVL L, 2026/261, 2.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj).”

b) lisätään alakohdat seuraavasti:

”Edellä ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava viimeistään 4 päivänä maaliskuuta 2026 ja kunkin sopimuksen osalta eritellysti, mukaan lukien asiaankuuluvat tekstin osat kokonaisuudessaan, hintatietoja lukuun ottamatta, erityisesti jos täydelliset tiedot sopimusmääräysten muotoilusta ovat kaasun toimitusvarmuuden arvioinnin kannalta ratkaisevan tärkeitä tai jos tietyt sopimusmääräykset liittyvät toisiinsa.

Nesteytetyn maakaasun vastaanottoterminaalipalvelujen tarjoajien on toimitettava komissiolle tiedot Venäjän federaatiosta tulevien asiakkaiden tai Venäjän federaatiosta tulevien yritysten määräysvallassa olevien asiakkaiden varaamista palveluista, mukaan lukien sopimusperusteiset palvelut, kyseessä olevat määrät ja sopimuksen kesto.”;

3) korvataan 17 artiklan toinen kohta seuraavasti:

”Komissio seuraa jatkuvasti, missä määrin unionin energiajärjestelmä on altistunut Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun toimituksille, myös kolmansien maiden kautta, erityisesti komissiolle ja toimivaltaisille viranomaisille 14 artiklan 6 kohdan c alakohdan mukaisesti ilmoitettujen tietojen perusteella.

Komissio arvioi Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnin asetuksen (EU) 2026/261mukaisen vaiheittaisen lopettamisen täytäntöönpanoa kansallisella, alueellisella ja unionin tasolla kyseisen asetuksen 9 artiklassa tarkoitettujen kaasua koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmien perusteella ja raportoi arvioinnistaan kaasualan koordinointiryhmälle.

Komissio julkaisee kolmannessa kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella vuosikertomuksen, jossa esitetään kattava yleiskatsaus jäsenvaltioiden edistymisestä kaasua koskevan kansallisten monipuolistamissuunnitelmiensa täytäntöönpanossa.

Komissio voi tarvittaessa antaa kolmen kuukauden kuluessa kaasua koskevan kansallisen monipuolistamissuunnitelman toimittamisesta suosituksen, jossa määritetään mahdolliset toimet ja toimenpiteet, joilla varmistetaan kaasutoimitusten turvallinen monipuolistaminen ja Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnin vaiheittainen lopettaminen oikea-aikaisesti.

Suosituksen saatuaan kyseisten jäsenvaltioiden on kolmen kuukauden kuluessa päivitettävä kaasua koskeva kansallinen monipuolistamissuunnitelmansa siten, että siinä otetaan huomioon komission suositus.”.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

12 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Tämän asetuksen mukaisesti saatuja, vaihdettuja tai toimitettuja luottamuksellisia tietoja koskee tässä artiklassa säädetty salassapitovelvollisuus.

2. Salassapitovelvollisuutta on sovellettava kaikkiin henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet tämän asetuksen täytäntöönpanoon osallistuneiden viranomaisten palveluksessa sekä kaikkiin luonnollisiin tai oikeushenkilöihin, joille asianomaiset viranomaiset ovat siirtäneet valtuuksiaan, kyseisten viranomaisten kanssa sopimuksen tehneet tarkastajat ja asiantuntijat mukaan luettuina.

3. Salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei saa luovuttaa, jollei unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetä.

4. Kaikki asianomaisten viranomaisten tai jäsenvaltioiden välillä tämän asetuksen mukaisesti vaihdetut tiedot, jotka koskevat liiketoiminta- tai toimintaolosuhteita tai muita taloudellisia tai henkilökohtaisia seikkoja, on katsottava luottamuksellisiksi ja niihin on sovellettava salassapitovelvollisuutta koskevia vaatimuksia, paitsi jos asianomainen viranomainen ilmoittaa tietoja toimittaessaan, että tällaiset tiedot saa luovuttaa, jos luovuttamista edellytetään unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön säännösten nojalla tai jos tällainen luovuttaminen on tarpeen oikeudenkäyntiä varten.

13 artikla

Seuranta

1. Komissio seuraa jatkuvasti unionin energiamarkkinoiden kehitystä erityisesti sellaisten mahdollisten kaasun toimitusriippuvuuksien tai muiden energian toimitusvarmuuteen kohdistuvien riskien osalta , jotka liittyvät energian tuontiin Venäjän federaatiosta. Komissio antaa viimeistään 4 päivänä helmikuuta 2028 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

Kyseiseen kertomukseen on sisällyttävä arvio 5 artiklassa säädetyn ennakkolupamenettelyn tehokkuudesta. Siihen on myös sisällyttävä tietoja mahdollisista toimitusvarmuuteen liittyvistä kysymyksistä, jotka liittyvät Venäjän federaatiosta peräisin olevaan tai sieltä suoraan tai välillisesti vietyyn maakaasuun unionin varastoissa. Lisäksi kertomukseen on sisällyttävä arviointi 6 artiklan ja 7 artiklan 2 ja 5 kohdan mukaisen asianomaisten viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja yhteistyön tehokkuudesta, ja siinä on tarvittaessa esitettävä suosituksia tällaisen tietojenvaihdon ja yhteistyön parantamiseksi.

2. Jos ilmenee äkillisiä ja merkittäviä muutoksia, jotka uhkaavat vakavasti yhden tai useamman jäsenvaltion energian toimitusvarmuutta, ja kun on julistettu asetuksen (EU) 2017/1938 11 tai 12 artiklan mukainen hätätilanne, komissio voi päätöksellä tilapäisesti keskeyttää tämän asetuksen II luvun soveltamisen yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa kokonaan tai osittain. Komissio voi tällaisessa tapauksessa myös keskeyttää tämän asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaisen ennakkolupavaatimuksen soveltamisen. Komission päätökseen on sisällyttävä tiettyjä ehtoja erityisesti sen varmistamiseksi, että keskeyttäminen rajoittuu tiukasti kyseisen uhan torjumiseen. Keskeytys on rajoitettava kestoltaan siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, kunnes muista maista kuin Venäjän federaatiosta on saatavilla riittävästi toimituksia unionin kysyntään vastaamiseksi. Keskeytys on myönnettävä enintään neljäksi viikoksi kerrallaan ja se on uusittava ainoastaan, jos asetuksen (EU) 2017/1938 11 artiklan mukaiset hätätilannetta koskevat edellytykset täyttyvät edelleen. Ainoastaan lyhytaikaiset toimitussopimukset sallitaan tämän kohdan mukaisen väliaikaisen keskeyttämisen aikana. Komissio ilmoittaa jäsenvaltioille ja kaasualan koordinointiryhmälle tällaisesta mahdollisesta keskeytyksestä ja toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa perustellaan keskeyttäminen ja sen mahdollinen jatkaminen. Komissio esittää kertomuksen Euroopan parlamentille pyydettäessä.

14 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Edellä olevaa 3 artiklaa sovelletaan 18 päivästä maaliskuuta 2026, jollei 4 artiklassa toisin säädetä.

Edellä olevaa 5 artiklaa sovelletaan 18 päivästä helmikuuta 2026.

Tämä asetus ei rajoita asetuksessa (EU) N:o 833/2014 säädetyn nesteytettyä maakaasua koskevan kiellon soveltamista, jota sovelletaan ja noudatetaan sen estämättä, mitä tässä asetuksessa säädetään.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 26 päivänä tammikuuta 2026.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	M. RAOUNA

LIITE I

Maakaasua koskevan kansallisen monipuolistamissuunnitelman malli

Tämä malli on tarkoitettu kansallisille viranomaisille, jotka laativat kansallisen monipuolistamissuunnitelman 9 artiklan mukaisesti. Suunnitelmaan on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Yleistiedot

Suunnitelman laadinnasta vastaavan viranomaisen nimi	
Kaasujärjestelmän kuvaus. Kuvaukseen olisi sisällyttävä seuraavat tiedot: i) kaasun kysyntä; ii) tarjontayhdistelmä ottaen huomioon riippuvuus Venäjän toimituksista.	

Tärkeimmät tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevasta taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuonnista jäsenvaltioon

Maahantuojien toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle ilmoittamien yksittäisten sopimusten viitetiedot	
Tarvittaessa Venäjän federaatiosta tulevien yritysten tai sidosyritysten varaamat LNG-terminaalipalvelut	
Jäsenvaltioon toimitettavat Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun sopimusmäärät yhteensä Sopimusperusteiset joustomahdollisuudet ja toimituspaikka (yhteenliitäntäpiste, tuontipaikka, LNG-terminaali jne.)	

Kuvaus toimenpiteistä, joilla korvataan Venäjän federaatiosta peräisin oleva taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävä maakaasu

Kuvaukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Monipuolistamisvaihtoehdot: i) vaihtoehtoiset toimitukset; ii) vaihtoehtoiset toimitusreitit; iii) kysynnän yhdistäminen	
Kuvaus toimenpiteestä ja sen tavoitteista, mukaan lukien määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain, ja välivaiheet, jos kyseessä on monivaiheinen toimenpide	
Toteutusaikataulu	
Toimenpiteiden vaikutus energiajärjestelmään, mukaan lukien virtausmallit, infrastruktuurikapasiteetti, tariffit jne.	
Vaikutukset naapurijäsenvaltioihin	

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun korvaamiselle

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet	
Vaihtoehdot esteiden poistamiseksi ja aikataulu	
Kategoria	Vaiheittain poistettavien määrien korvaaminen ([1])
Vaadittavat tiedot	Kuvaus kansallisella tasolla käytössä olevista ja suunnitelluista toimenpiteistä, joilla korvataan jäljellä olevat Venäjän federaatiosta peräisin olevat taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun määrät: i) määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain kussakin toimenpiteessä, ii) täytäntöönpanon aikataulu (alku ja loppu), iii) vaihtoehtoiset toimitukset ja toimitusreitit
Putkikaasu	
LNG	

([1]) Tällaisia toimenpiteitä voivat olla AggregateEU-mekanismin käyttö asetuksen (EU) 2024/1789 42 artiklan nojalla, toimenpiteet energiayhtiöiden monipuolistamispyrkimysten tukemiseksi, yhteistyö keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliitäntöjen (CESEC) korkean tason työryhmän kaltaisissa alueellisissa ryhmissä, maakaasun tuonnille sähköistämisellä saatavien vaihtoehtojen määrittäminen, energiatehokkuustoimenpiteet, biokaasun, biometaanin ja puhtaan vedyn tuotannon edistäminen, uusiutuvan energian käyttöönotto ja vapaaehtoiset kysynnän vähentämistoimenpiteet.

LIITE II

Öljyä koskevan kansallisen monipuolistamissuunnitelman malli

Tämä malli on tarkoitettu yksityiskohtaisen kansallisen monipuolistamissuunnitelman 10 artiklan mukaisesti laativille kansallisille viranomaisille. Suunnitelmaan on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Yleistiedot

Suunnitelman laadinnasta vastaavan viranomaisen nimi	
Öljyjärjestelmän kuvaus. Kuvaukseen olisi sisällyttävä seuraavat tiedot: i) öljyn kysyntä; ii) tarjontayhdistelmä ottaen huomioon riippuvuus Venäjän toimituksista.	

Tärkeimmät tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn (raakaöljy ja öljytuotteet) tuonnista jäsenvaltioon

Jäsenvaltioon toimitettavat Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn sopimusmäärät yhteensä Sopimusvelvoitteiden päättymispäivä	
Tiedot eri sidosryhmien (myyjä, maahantuoja ja ostaja) henkilöllisyydestä	

Kuvaus toimenpiteistä, joilla korvataan Venäjän federaatiosta peräisin oleva taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävä öljy

Kuvaukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Monipuolistamisvaihtoehdot: i) vaihtoehtoiset toimitukset; ii) vaihtoehtoiset toimitusreitit	
Kuvaus toimenpiteestä ja sen tavoitteista, mukaan lukien määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain, ja välivaiheet, jos kyseessä on monivaiheinen toimenpide Kansallisella tasolla käytössä olevat ja suunnitellut toimenpiteet, joilla varmistetaan mahdollisuuksien mukaan Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn läpinäkyvyys ja jäljitettävyys, mukaan lukien toimenpiteet mahdollisesti uudelleenmerkityn tuonnin todentamiseksi	
Toteutusaikataulu	
Toimenpiteiden vaikutus energiajärjestelmään, mukaan lukien virtausmallit, infrastruktuurikapasiteetti, tariffit jne.	
Vaikutukset naapurijäsenvaltioihin	

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn korvaamiselle

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet	
Vaihtoehdot esteiden poistamiseksi ja aikataulu	